

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΖ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1950

ΑΡΙΘ. 17

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τῆς Διευθύνσεως Ἡ ωραιότης τῆς Ἐκκλησίας (14 Σεπτ.).—† *Μητροπολίτου Σάμου Εἰρηναίου*, Ἡ Οἰκουμένη χριστιανική κίνησις καὶ αἱ Ἐκκλησίαι Δυτική καὶ Ἀνατολική: Γ' (τελευταίον) Ἡ «Una Sancta» καὶ ἡ «Μία Ἁγία».—*Μητροπολίτου Μεσσηνίας Πολυκάρπου (†)* Διδάγματα ἐκ τῆς Ἱστορίας (Β'),—*Ἰωάννου Ν. Καρμίρη* Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Τὸ Σχίσμα τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας.—*Ἀρχιμ. Τιμοθέου Ματθαίου* Σκέψεις ἐπὶ τοῦ σημερινοῦ κηρύγματος.—*Ἀρχιμ. Αἰμιλιανοῦ Τιμιάδου* Ὁ ἀπόστολος τῆς Ἰαπωνίας.—*Ἀρχιμ. Βενεδίκτου Καταναβάνη* Παγκόσμιος συνδιάσκεψις διὰ τὴν χριστιανικὴν θρησκευτικὴν μὀρφωσιν.—*Παρατηρήσεων Στέλλη*: Ἡ ἑορτὴ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ.—Τὸ παιδομάζωμα.—Ὁ διωγμός.—Πρὸς πνευματικὴν ἐπανάστασιν.—Ἐπὶ τέλους.—Δὲν εἶνε ἀνεκτόν.—*Χρονικά*.

Η ΩΡΑΙΟΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ.

Ἴσως οὐδέποτε εἰς τὴν ἱστορίαν παρουσιάσθη ἐπικαιροτέρα τῆς παρούσης στιγμῆ ὅπως προβληθῆ ἀφ' ὑψηλοῦ εἰς τὰ ὄμματα τῆς ἀνθρωπότητος ὁ τίμιος Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ. Εἰς χρόνους ὁποῖοι οἱ σημερινοί, καθ' οὓς ἐκδηλοῦται πρωτοφανῆς κορύφωσις τοῦ κακοῦ, κατεξυτελιζέται ὑπὸ τοῦ κατὰ παντὸς ἀγαθοῦ λυσοῶντος σατανισμοῦ κατὰ τὸν χειριστὸν τρόπον ἡ ἀξία τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος, ἀτιμάζεται ὅ,τι ἐκδηλοῦται ὡς πνεῦμα καὶ ἀρετὴ καὶ ἐξαιρεται ὁ ὕλισμός ὡς οὐσία καὶ βάσις καὶ γνώμων τῆς ζωῆς, εἰς τοιοῦτους χρόνους βιαίας ἀνατροπῆς παντὸς ὅ,τι ἡ θρησκεία καὶ ἡ ὑγιὴς φιλοσοφία ἔστησαν ὄρθιον ἐνώπιον τῆς συνειδήσεως τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ εἰς θεώρησιν τῶν ἀνθρώπων ὑψούμενος Σταυρὸς, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχε συγκεντρωθῆ ὀλόκληρον τὸ μυστήριον τοῦ κακοῦ ἐν τῇ ἀκροτάτῃ του εἰδεχθεία, ἀποκαλύπτει ἑαυτὸν ὡς τὸν μοναδικὸν νικητὴν του καί, ἐπομένως, ὡς τὴν πηγὴν τῆς ὑψίστης παραμυθίας διὰ τὸν ὑπὸ τοῦ κακοῦ κατατρυχόμενον ἄνθρωπον. Ἐκ τῆς ἐπιπολῆς θεωρήσεως τοῦ Σταυροῦ ὁ Θεὸς παρα-

μένει Θεὸς ἀποκεκρυμμένος—Deus absconditus—διότι ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἀδυνατεῖ νὰ συλλάβῃ τὸν βαθύτερον, ἐσωτερικὸν καὶ πραγματικὸν λόγον τῆς μεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Σταυροῦ σχέσεως· ἡ ἐπιφανειακὴ ταύτης θέα παρουσιάζει τὴν ἐξωτερικὴν μόνον ἐπίφασιν, καθ' ἣν ὁ ἐσταυρωμένος Χριστὸς ἀποβαίνει ὄπισθεν τῆς κρυπτοῦσης αὐτὸν ἀγλῦος τόσο ἀσύλληπτος καὶ μυστηριώδης, ὥστε εἰς τὸν ἐσκοτισμένον καὶ διαποροῦντα νοῦν νὰ ἐμφανίζεται ὡς τοῦτ' αὐτὸ «σκάνδαλον» καὶ «μωρία».

Ἡ ἀλήθεια ὁμως δὲν ἐπιπολάζει εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν πραγμάτων, ἀλλ' εὗρηται εἰς τὰ ἐνδότερα βάθη. Ἐκ βαθέων ἀκτινοβολεῖ τὸ καταυγάζον τὴν πραγματικὴν μεταξὺ τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Σταυροῦ σχέσιν φῶς, ὅποτε ὁ αὐτὸς Σταυρὸς προκύπτει ὡς ἡ ἀποκαλύπτουσα τὸ σταυρικὸν μυστήριον κλεῖς. Καὶ τὴν ἀποκάλυψιν ταύτην ἡ ἀνθρωπότης ἀντιλαμβάνεται ἀμεσώτερον ἰδίᾳ κατὰ τὰς ἐποχὰς τῶν μεγάλων τῆς δοκιμασιῶν καὶ τῆς ὑπερτάτης ὀδύνης, ὅτε, διαλυομένης τῆς ἀποκρυπτοῦσης τὸν Θεὸν ἀγλῦος, τὸ σταυρικὸν τοῦ Χριστοῦ πάθος ἐφάνερωσε τὸν Ἐσταυρωμένον ὡς «Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν».

Ἡ προβολὴ τοῦ Σταυροῦ εἰς προσκύνησιν πάνδημον ὑπομνήσκει ὅτι ὁ Σταυρὸς ἀποτελεῖ γεγονός μοναδικὸν ἐν τῇ Θεῖᾳ Ἀποκαλύψει ὡς τὸ κέντρον, περὶ τὸ ὁποῖον στρέφεται τὸ ἔργον τῆς ἡμετέρας ἀπολυτρώσεως ἀπὸ τοῦ κακοῦ. Διὰ τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ κεντρικὸν γεγονός τοῦ Εὐαγγελίου. Εἶνε τὸ κέντρον τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐντεῦθεν ὀλόκληρον τὸ εἰς τὰ ἔθνη κήρυγμα τοῦ ἀποστόλου Παύλου κέντρον εἶχε τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, τὸν Ἐσταυρωμένον. «Ἡμεῖς κηρύσσομεν Χριστὸν ἑσταυρωμένον»· «οὐ γὰρ ἔκρινά τι εἰδέναι

ἐν ὑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τοῦτον ἑσταυρωμένον», καὶ ὁ Σταυρὸς ἦτο δι' αὐτὸν τὸ διηνεκὲς αὐτοῦ καύχημα : «ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι, εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Ὁ Χριστὸς εἶνε ἀχώριστος ἀπὸ τὸν Σταυρὸν του, διότι, ἂν τὸ κακὸν ἔφερε τὸν Χριστὸν ἐπὶ τὸ ἐκούσιον σταυρικὸν Πάθος, ἐν αὐτῷ καὶ δι' αὐτοῦ ἐφανερώθη ὁ Θεὸς ὡς Ἀγάπη, μετατρέψασα τὸν Σταυρὸν εἰς σημαίαν τῆς κατὰ τοῦ κακοῦ νίκης. Δικαιωθέντες ἐν τῷ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ χυθέντι αἵματι τοῦ Χριστοῦ ἀπελυτρώθημεν τοῦ κακοῦ δι' αὐτοῦ, οὕτω δὲ «ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν ἐγενήθημεν ἐγγύς» ἔκτοτε. Οὕτω ἐπληρώθη ἡ πρόρρησις «ὄταν ὑψωθῶ, ἐλκύσω πάντας πρὸς ἑμαυτόν».

Ἡ τοιαύτη πρὸς τὸν Χριστὸν σχέσις τοῦ Σταυροῦ κατέστησε τὸ σημεῖόν του διὰ πάντα χριστιανὸν δημοσίαν ὁμολογίαν, ὅτι διὰ τῆς αὐτοσταυρώσεώς του ἀνήκει εἰς τὸν Χριστιανισμόν, ἀποτελεῖ συνειδητὸν μέλος τῆς χριστιανικῆς κοινωνίας. Ὁ Σταυρὸς κατέστη τὸ ἐπίσημον τοῦ Χριστιανισμοῦ σύμβολον, ἐμφαίνον θεοπρόβλητον τὴν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ὑπακοὴν καὶ πειθαρχίαν. Ὁ ἀτενίζων τὸν σήμερον ὑψούμενον πρὸ αὐτοῦ Σταυρὸν θεωρεῖ ἐν αὐτῷ τὴν σώζουσαν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ κακοῦ θείαν Ἀγάπην καὶ τὸν βλέπει ὡς ὑπόμνησιν ὅτι οἱ ὑπὸ τοῦ κακοῦ δοκιμαζόμενοι σωζόμεθα ἀπ' αὐτοῦ βαδίζοντες τὴν ὁδὸν τῆς ἀγάπης. Διὰ τὴν ἐνστερνισθῶμεν τὴν ἀγάπην ὀφείλομεν νὰ πλησιάζωμεν τὸν χριστοφόρον Σταυρὸν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ Θεὸς ἀπεκαλύφθη εἰς ἡμᾶς ὡς Ἀγάπη. Διὰ τὴν θεμελιώδη ταύτην σημασίαν τοῦ Σταυροῦ ἡ Ἐκκλησία, ὑψοῦσα αὐτὸν κατὰ τὴν ἀνάμνησιν τῆς μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς ἀγίας Ἐλένης εὑρεσίν του Ὑψώσεως, καλεῖ τοὺς πιστοὺς εἰς προσκύνησιν τοῦ «ζωοποιοῦ ξύλου», γεραίρεται δ' αὐτὸ διὰ τῆς ἱερᾶς ἁσματογραφίας ὡς «τρισμακάριστον ξύλον», «τῶν πιστῶν στηριγμός», «χειμαζομένων λιμὴν», «οἰκουμένης ἀσφάλεια».

Πανταχοῦ ὁ Σταυρὸς. Ὁ Σταυρὸς ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων. Ὁ Σταυρὸς σφραγίζει τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς τελειώσεις, συνοδεύει τὰς εὐχαριστίας καὶ τὰς δεήσεις, τὰς χαρὰς καὶ τοὺς πόνους.

Εἶνε ἡ «ὠραιότης τῆς Ἐκκλησίας».

Η ΟΙΚΟΥΜ. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΚΑΙ

ΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ ΔΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ

Γ' Ἡ «Una Sancta» τῆς Οἰκουμενικῆς κινήσεως καὶ ἡ μόνη «Μία Ἀγία».

Τὸ Οἰκουμενικὸν Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν μετὰ τὴν συγχώνευσιν τῶν δύο κλάδων του «Πίστις καὶ Τάξις» εἰς μίαν χριστιανικὴν ὀργάνωσιν ἐπιθυμεῖ νὰ συντονίσῃ καὶ νὰ ἐνώσῃ τὰς ἑσκορπισμένας χριστιανικὰς δυνάμεις, τοῦτο δὲ θὰ κατορθοῦτο, ἐὰν ἐπάνω εἰς μίαν πνευματικὴν μυστικὴν βάσιν ἔμενον σύμφωνοι αἱ διάφοροι προτεσταντικαὶ Χριστιανικαὶ Ὁμολογίαι. Καὶ ὀρίζεται μὲν ὡς θεολογικὴ βᾶσις συντονισμοῦ τῶν ἐνεργειῶν ἡ πίστις εἰς τὸν Χριστὸν ὡς Θεὸν καὶ Σωτῆρα, ἀλλὰ ἡ ἔκφρασις αὕτη δὲν εἶναι ἰκανὴ νὰ συνενώσῃ τὰς διαφόρους χριστιανικὰς συνειδήσεις, διότι κινδυνεύει νὰ εἶναι ἀπλῆ ἐξαγγελία μιᾶς θρησκευτικῆς δοξασίας. Ἡ πίστις ὅμως μιᾶς ἐκάστης Χριστιανικῆς Ὁμολογίας ὡς θρησκευτικῆς ζωῆς εἶναι ἄλλο πρᾶγμα. Οἱ ἐπαδοὶ ἐκάστης χριστιανικῆς ὁμάδος ἔχουν τὴν ἰδίαν τῶν παραδόσιν καὶ δυσκόλως δύνανται νὰ ἀρνηθοῦν τὴν ἱστορικὴν θρησκευτικὴν τῶν συνειδησιν. Διὰ τὴν ἐνεφανίζετο ὁλος ὁ προτεσταντικὸς κόσμος ὅλων τῶν ἔθνων ὡς μιᾶ ἠθικῆς δυνάμεις, ἔπρεπε ὅλοι αἱ Ὁμολογίαι νὰ συμπέσουν εἰς θεμελιώδη ἄρθρα πίστεως, τὰ ὁποῖα νὰ δύνανται νὰ βιωθοῦν, νὰ γεννήσουν ἐνδότητα προσανατολισμοῦ καὶ νὰ ἀποτελέσουν πηγὴν δυνάμεως καὶ αὐθεντίας ὡς πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς λυτρώσεως ὅχι μόνον τῆς ἀτομικῆς, ἀλλὰ καὶ τοῦ Συνόλου ὡς συντεταγμένης Ἀδελφότητος, ἐντὸς τῆς ὁποίας νὰ φαίνεται ὅτι πραγματοποιεῖται ἡ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι κατακτᾶται ὁλονὸν ὁ καινὸς οὐρανὸς καὶ ἡ καινὴ γῆ, ἐπιτυγχάνεται δηλαδὴ ἡ κατάργησις τοῦ κακοῦ καὶ σημειώνεται ὁ θρίαμβος τοῦ ἀγαθοῦ ὡς καθολικῆς ὠραιότητος εἰς τὸν κόσμον. Ἀλλ' ἡ βεβαίωσις αὐτῆς τῆς ἐμπειρίας παρέχεται ἀπὸ τὸν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας εἶναι παρὼν ὁ Κύριος ὡς κεφαλὴ ὅλων τῶν μελῶν ποὺ τὴν ἀπαρτίζουν ὡς μυστικὸν σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Τὰ μέλη-χριστιανοί, βιοῦντα τὸ ἀπολυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Κυρίου, πληροφροῦνται ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ τρίτον πρόσωπον τῆς Ἀγίας Τριάδος, ποὺ συνεχίζει διὰ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τοὺς αἰῶνας τὴν ἀποστολὴν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον, συνθέτει τὴν θεῖαν χάριν καὶ τὴν πίστιν, φωτίζει καὶ ἐνισχύει τὴν ἀνθρωπίνην ἐλευθερίαν πρὸς σύμπραξιν, πρὸς πραγμάτωσιν τοῦ θεοῦ σχεδίου ἐντὸς τοῦ κόσμου καὶ τῆς Ἰστορίας.

Ἡ ἀνυπερβλητὸς δυσκοιλία διὰ τὸ Οἰκουμενικὸν Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν εἶναι ὅτι δὲν ἔχει ἀποσαφηνισμένην τὴν θέσιν του ὡς

πρὸς τὸν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐάν δὲ ἡ Ἐκκλησία εἶναι θεσμὸς θεανδρικοῦ χαρακτηῖρος, σωζόμενος καὶ μεταβιβαζόμενος ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν διὰ τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος μὲ ἀύστηράν διαδοχὴν ἀπὸ τῶν Ἀποστόλων μέχρι σήμερον, καὶ ἐάν αὐτὸς ὁ θεσμὸς παρεθεωρήθη ὑπὸ τῆς διαμαρτυρήσεως ἐξεγερθείσης κατὰ τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας, περιήλθον ἐκ τούτου αἱ χριστιανικαὶ συνειδήσεις εἰς ἐξαιτομικεὺσιν ὡς πρὸς τὴν ἀναζήτησιν τῆς λυτρώσεώς των, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς δικαιοσύνης κρίνεται ἀπὸ τὴν ὑποκειμενικὴν συνείδησιν τοῦ ἀμαρτωλοῦ, ἀναφερομένου ἀτομικῶς πρὸς τὸν Λυτρωτὴν, ἡ ὁποία δὲν ἀποκλείεται νὰ πλανᾶται ὡς πρὸς τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐνέργειαν τῆς θείας χάριτος πού ἐπικαλεῖται διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ. Μόνον ἡ αὐθεντία τῆς Ἐκκλησίας, ἐγκλειούσης θεῖαν δύναμιν πού μεταβάλλει καὶ μεταποιεῖ τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως καὶ ἐξαιρεῖ τὰς μυστηριακὰς πράξεις τῆς ἱερωσύνης εἰς θεουργικὰ γεγονότα, δύναται νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι ἔχει ἐπέλθει ἡ μεταβολὴ τῆς συνειδήσεως τοῦ ἀμαρτωλοῦ, ἔχει γίνῃ ἡ ἀναγέννησις, ἐφόσον βεβαίως αἱ προϋποθέσεις τῆς μεταβολῆς λαμβάνουν χώραν ἐντὸς τῆς συνειδήσεως.

Ἐάν δὲ ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἀντιλαμβάνεται ὡς ἀνωτέρω τὸ νόημα καὶ τὴν ἀξίαν τῆς, δὲν δύναται νὰ προσχωρήσῃ ποτέ εἰς Ὁργάνωσιν ἐκκλησιαστικοῦ χαρακτηῖρος, ἡ ὁποία ἀναζητεῖ ἐντὸς τῆς τὸ σχῆμα τῆς *Unia Sancta*, ἀφοῦ τοιαύτη εἶναι ἡ ἴδια. Εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν χριστιανικὴν κίνησιν μόνον παρατηρηταὶ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας δύνανται νὰ παρίστανται, διότι, ἐάν οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῆς ἐξηγοῦν μὲν τὴν διδασκαλίαν τῆς, ἀρνοῦνται δὲ νὰ θυσιάσουν οὔτε κεράλιον ἐξ αὐτῆς, τοῦτο δὲν θὰ ἐπέτρεπεν εἰς αὐτοὺς νὰ ψηφίζουσιν εἰς τὰς λαμβανομένας ἀποφάσεις, καὶ μάλιστα ἐάν αὐταὶ ἔχουν δογματικὴν ἀπόχρωσιν. Ἐάν δὲ πάλιν παρεδρεύοντες δὲν θὰ ψηφίζουσιν, τότε μόνον ὡς παρατηρηταὶ δύνανται νὰ παρακάθηνται διὰ νὰ παρακολουθοῦν τὸ πνεῦμα καὶ τὴν πρόδοτον τῆς χριστιανικῆς συνειδήσεως καὶ μάλιστα τὸν βαθμὸν τῆς ἐνώσεως τῶν μελῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἵνα ἐντεῦθεν ἐσταθμίζετο ἡ στάσις τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας καὶ ἐβεβαιουτο ἡ ἐλπίς καὶ ὁ βαθύτερος πόθος τῆς πρὸς ἔνωσιν τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου εἰς μίαν Ἀγίαν Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν. Μὲ συμπάθειαν πράγματι παρακολουθεῖ ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία τὴν Οἰκουμενικὴν λεγομένην χριστιανικὴν κίνησιν καὶ εὐχεται ἵνα προαχθῇ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον· ἀλλὰ διὰ νὰ εἶχεν ὅλον τὸ βάρος τῆς συμπαράστασις τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ἔπρεπε νὰ ἐμφανισθῇ εἰς μίαν ἐνότητα σκέψεως καὶ ἐνεργείας ὅλος ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀρθοδόξων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ἔπρε-

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Β'

Πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ, λέγει ὁ ἱστορικὸς Πολύβιος, ὑπάρχει τις κατὰ φύσιν αὔξησις, μετὰ δὲ τούτων ἀκμὴ καὶ ἔπειτα πτώσις. Διὰ τοῦτο πᾶσα πολιτεία, ὅσον καὶ ἂν ἀκμάσῃ ποτέ, θὰ ἔλθῃ καιρὸς καθ' ὃν θὰ παρακμάσῃ καὶ ἐπὶ τέλους καὶ ὅλως ν' ἀφανισθῇ. Τὰ αἴτια τῆς μεταβολῆς τῆς τύχης αὐτῶν εἶνε καὶ ἄλλα καὶ διὰ δύο, αἱ ἐχθρότητες καὶ ἐπιβουλαὶ τῶν ξένων ἔθνων καὶ ἀλλοφύλων, καὶ αἱ ἀντιπολιτεῖαι καὶ ταραχαὶ τῶν ὁμοφύλων.

Διάφορος δὲ εἶνε ὁ τρόπος τῆς ἀποσοβήσεως αὐτῶν. Ὁ τρόπος τῆς ἀποσοβήσεως τῶν ἔσωθεν ἐχθρῶν εἶνε εὐκόλος· εἶνε ἡ καλὴ στρατιωτικὴ παρασκευὴ τῆς χώρας· ὁ τρόπος δὲ τῶν ἔσωθεν ἐχθρῶν εἶνε δυσκολώτατος· χρειάζεται πολλὴ πρὸς τοῦτο δεξιότης καὶ ἀγχινοια τῶν ἀρχόντων διὰ νὰ κατορθώσουν ν' ἀποσοβήσουν τοὺς ἔσωθεν ἐχθρούς.

Τοὺς εὐγενεῖς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγῶνας κάλλιστον καὶ συμφερώτατον εἶνε οἱ πολῖται διὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν δυνάμεων νὰ διαγωνίζωνται ἄνευ συνεπικουρίας ξένων. Μόνον, ὅταν ἐξαντληθῶσι πάντα τὰ μέσα καὶ διαψευσθοῦν ὅλαι αἱ ἐλπίδες αὐτῶν, ἐπιτρέπεται αὐτοῖς νὰ καταφεύγουν καὶ εἰς τὰς τῶν φίλων βοήθειαν. Εἰς τοὺς ὑψίστους κινδύνους καὶ τὰ δυσπολέμητα πράγματα καὶ ἡ σύνεσις καὶ ἡ ἀνάγκη ἐπιβάλλουν νὰ ἐπικαλώμεθα καὶ τὴν τῶν ξένων συναντίληψιν, ὅτε ὑπάρχει ἀνάγκη μεγίστης προσοχῆς καὶ ἐπιφυλάξεως ἵνα μὴ, ἀντὶ ὠφελείας, ὀλέθρου παραλίτοι γένωνται οἱ πρὸς βοήθειαν προσκληθέντες οὗτοι ξένοι. Οἱ λαοί, ἀλλὰ μάλιστα οἱ προϊστάμενοι αὐτῶν, πρέπει νὰ γνωρίζουν καλῶς ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν ἀγωνιζομένων εἶνε ἐν τοῖς κινδύνοις τοῖς πολεμικοῖς τὸ κρά-

.....
 πε δηλαδὴ νὰ καθορισθοῦν ἐκ τῶν προτέρων αἱ ἀπόψεις, αἱ γενικαὶ γραμμαὶ καὶ αἱ προϋποθέσεις πού θὰ ἐπέτρεπον τὸ εἶδος τῆς συμμετοχῆς καὶ τὰ θέματα τῆς συζητήσεως. Μία ἢ δύο Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, συμμετέχουσαι εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν χριστιανικὴν κίνησιν, ὄχι μόνον δὲν δύνανται νὰ ἐξοφλήσουν τὴν γνώμην τῶν ἄλλων ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύουν νὰ ἔλθουν εἰς ἀντίθεσιν μετὰ τῶν, ὄχι διότι ἐκάστη ἀγνοεῖ τὰ θεμελιώδη θέματα τῆς Ὁρθόδοξου πίστεως, ἀλλὰ διότι ἡ ἰδιάζουσα ψυχολογία τῶν ποιμνίων των, τῶν ὁποίων ὁ προσατολισμὸς καὶ ἡ συγκατάθεσις βαρύνουν τὰ μέγιστα ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τοιούτων θρησκευτικῶν ἀποφάσεων, καὶ τὰ σχήματα τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς των ζωῆς, δὲν ἀφήνουν ἀνεπηρέαστα τὰ κριτήρια ὡς πρὸς τὰ συζητούμενα θέματα καὶ ὡς πρὸς τὰς μεθόδους καὶ τοὺς χρόνους τῆς ἐπιλύσεώς των.

† Ὁ Σάμου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

τιστον πάντων τῶν στοιχείων, ἐξ ὧν ἀπαρτίζε-
ται ἡ ἐπιτυχία ἢ κατὰ τοὺς ἀγῶνας· πρέπει νὰ
γνωρίζουν ὅτι ἡ τῶν πολιτῶν ἀρετὴ εἶνε τὸ
μόνον ἀσφαλὲς ἔρεισμα καὶ ἡ μόνη πραγμα-
τικὴ δύναμις, ἐφ' ἧς δέον νὰ στηρίζονται σύμ-
πασαι τοῦ ἔθνους αἱ ἐλπίδες καὶ παρ' ἧς λο-
γικὸν εἶνε ν' ἀπεκδεχόμεθα τὰ μέγιστα καὶ σω-
τηριωδέστατα, καὶ οὐχὶ παρὰ τῶν ξένων.

Τὰ ἔθνη, τὰ μὴ ἔχοντα τὴν ἀπαιτούμενην
σύνεσιν καὶ τόλμην διὰ νὰ διεκδικήσουν τὸ
κατὰ δύναμιν διὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν δυνάμεων
τὰ ἐκάστοτε ἀπειλούμενα συμφέροντα αὐτῶν,
ἀλλ' ἐπιδιώκοντα τὴν σύμπραξιν καὶ προστα-
σίαν τῶν ἄλλων καὶ παρ' αὐτῶν ἀναμένοντα
ὅ,τι μόνον ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῶν δυνάμεων ἔδει
ν' ἀναμένουν, ἄς θέσωσιν καλῶς ἐν τῷ νῷ αὐ-
τῶν τοῦτο, ἵνα μὴ αἰφνης καὶ ὅλως ἀπρονοή-
τως εὐρεθοῦν ὑποδουλωμένοι ὑπὸ τῶν πρὸς
βοήθειαν προσκληθέντων τούτων φίλων.

Ἡ Βασιλεία εἶνε τὸ μέγιστον ἀγαθόν, τὸ ὁ-
ποῖον δύναται τις νὰ τολμήσῃ νὰ εὐχηθῆ· ἀλλ'
ἡ ἐκλογὴ, ἡ κρίσις τῶν φίλων καὶ τῶν ἀκολου-
θῶν τῶν βασιλέων ἔχει μεγάλην ροπὴν πρὸς
τὴν ὀρθὴν ἢ μὴ χρῆσιν τῆς βασιλικῆς δυνάμεως
καὶ πρὸς τὴν ἀτυχίαν καὶ τὴν ἐπανόρθωσιν τῆς
βασιλικῆς ἀρχῆς καὶ μάλιστα ὅταν οἱ βασιλεῖς
εἶνε νέοι.

Οἱ ἀπόλυτοι μονάρχαι καὶ οἱ τύραννοι εἶνε
μισητοί, στηρίζουν δὲ τὴν ἀσφάλειάν των οὐχὶ
εἰς τοὺς πολίτας, τοὺς ὁποῖους μισοῦν, ἀλλ' εἰς
τὴν εὐνοίαν καὶ τὴν δύναμιν τῶν ξένων, οἵτινες,
ἐν τοῖς κινδύνοις εὐρισκόμενοι, πολεμοῦν πολὺ
ἀπροθύμως, πάντοτε δὲ ἠττῶνται ὀψέποτε συγ-
κρουσθοῦν πρὸς στρατοὺς ἐκ πολιτῶν συγκε-
κροτημένους ἐλευθέρων ἔθνων· ἐν ᾧ οἱ ἀγαθοὶ
βασιλεῖς σέβονται τὰ νομιζόμενα καλὰ καὶ δι-
καία, πράττουν συμφώνως πρὸς αὐτά, τιμοῦν
ἕκαστον τῶν πολιτῶν κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῶν καὶ
οὕτω κερδαίνουν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν
τοῦ λαοῦ αὐτῶν, ὅστις τότε προθύμως ὑπακούει
εἰς αὐτοὺς καὶ ἐκθύμως μάχεται ὑπὲρ τῆς σω-
τηρίας τῆς ἀρχῆς αὐτῶν κατὰ παντὸς ἐπιβου-
λεύοντος αὐτοῦς¹.

Δυστυχῶς, κατὰ τὸ πλεῖστον, ἐπιτιμῶνται καὶ
συκοφαντοῦνται οἱ διαχειριζόμενοι τὰ πρά-
γματα, ἀλλὰ δὲν πρέπει ἀνεξαιρέτως καὶ ἀδια-
κρίτως πάντες νὰ μέμφωνται, διότι οὐδέποτε
ὠφέλεια, ἀλλὰ πάντοτε βλάβη καὶ δὴ μεγίστη
προκύπτει μὲ τὰ κοινὰ πράγματα ἐκ τῆς φλυα-
ρίας τῶν ἀργῶν πολιτῶν, οἵτινες, ἐν ἡσυχίᾳ καὶ
ἀσφαλείᾳ αὐτοὶ καθήμενοι, ὅπου καὶ ἂν εὐ-

1. Ὁ σοφὸς ἱστορικὸς Πολύβιος περὶ τῶν πολιτευ-
μάτων, παραπλησίως πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους,
λέγει τὰ ἑξῆς: «Ὅτε γὰρ πᾶσαν δήπου Μοναρχίαν
εὐθέως Βασιλείαν ρητέον· ἀλλὰ μόνον τὴν ἐξ ἐκόντων
συγχωρουμένην καὶ τῇ γνώμῃ τῇ πλείον ἢ φόβῳ ἢ βίᾳ
κυβερνωμένην. Οὐ δὲ μὴν πᾶσαν ὀλιγαρχίαν ἀριστο-
κρατίαν νομιστέον, εἴτις ἂν κατ' ἐκλογὴν ὑπὸ τῶν δι-
καιωτάτων καὶ φρονιμωτάτων ἀνδρῶν βραβεύηται. Πα-
ραπλησίως οὐδὲ δημοκρατίαν, ἐν ἣ πᾶν πλῆθος κύριόν
ἔστι ποιεῖν ὅ,τι ποτ' ἂν αὐτὸ βουλευθῆ καὶ προθηται».

ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ ΤΗΣ ΡΩΜΑΪΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἄλλὰ πέραν τούτου ἡ ἀμεροληψία ἐπιβάλλει
ἡμῖν νὰ διαπιστώσωμεν, ὅτι οἱ μὲν ὀρθόδοξοι
Ἕλληνες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διεκρίνοντο μὲν διὰ
τὴν ἰσχύν, τὴν βαθύτητα, τὴν καθαρότητα καὶ
τὴν σταθερότητα τῆς πίστεώς των, ἀλλ' ὅμως
ἐπεξέτειναν αὐτὴν καὶ ἐπὶ διαφόρων ἐκκλησια-
στικῶν τελετῶν καὶ ἔθιμων, προσδίδοντες αὐτῇ
ἔκτασιν μεγαλυτέραν τοῦ δέοντος· ὡς ἐκ τού-
του εἰς τὰς πραγματικὰς διαφορὰς μεταξὺ τῶν
δύο Ἐκκλησιῶν προσέθετον καὶ τὰς μὴ ἐχούσας
δογματικὸν χαρακτήρα λειτουργικὰς τοιαύτας,
δι' ὧν διηυρύνετο καὶ ἐμεγεθύνετο τὸ ἐκκλησια-
στικὸν χάσμα. Οἱ δὲ Λατίνοι ἐξ ἄλλου διεκρί-
νοντο διὰ τὴν τάσιν αὐτῶν πρὸς καινοτομίας ἐν
τε τῇ πίστει καὶ τῇ λατρείᾳ καὶ μάλιστα τῷ πο-
λιτεύματι τῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ διὰ τὴν οὕτω
λεγομένην «λατινικὴν ὄφρυν», τὴν ὑπεροψίαν
καὶ ἀλαζονείαν καὶ φιλοπρωτείαν καὶ πλεονε-
ξίαν καὶ ἰσχυρογνώμονα ἐμπάθειαν καὶ ἐχθρότητα
κατὰ τῶν Ἑλλήνων, καὶ πρὸ πάντων τῶν Πα-
πῶν Ῥώμης κατὰ τῶν Πατριάρχων Κων/πόλεως.
Οὕτω, συνεπικουρούσης καὶ τῆς ἀμοιβαίας ἀ-
γνοίας καὶ τῆς διαφορᾶς περὶ τὴν γλῶσσαν, τὰ
ἐκκλησιαστικὰ ἔθιμα καὶ τὴν ἐν γένει ἐκκλησια-
στικὴν ζωὴν¹, ὡς καὶ τῆς φυλετικῆς καὶ τῆς πολι-
τικῆς ἀντιθέσεως καὶ ἐχθρότητος, ἀπεψύγη καὶ ἐ-
ξέλειπεν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, καὶ μάλιστα ἐκ
μέρους τῶν Λατίνων, ἡ ἀπαραίτητος πρὸς συν-
διαλλαγὴν καὶ γεφύρωσιν τοῦ χάσματος χριστι-
ανικῆ ἀγάπης, ἥτις, κατὰ τὸν ἀπόστολον Παῦλον,
«μακροθυμεῖ, χρηστεύεται, οὐ ζηλοῖ, οὐ περπε-
ρεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ
ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογιζεται τὸ κακόν,
οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχάρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ»².
Δὲν ὑπῆρχε λοιπὸν ἡ ἀναγκαῖα ἰσορροπία με-
ταξὺ πίστεως καὶ ἀγάπης, ἥτις θὰ ἠδύνατο νὰ
προλάβῃ τὴν τελείαν διάρρηξιν τοῦ ἀρράφου

1. Ὁ Μ. Jugie διαπιστοῖ, ὅτι «chacune d'elles
(τῶν Ἐκκλησιῶν Ῥωμαϊκῆς καὶ Βυζαντιανῆς) avait sa
vie autonome et l'on n'entraît en relations qu'en de
rares circonstances» (μν. ἔ. σ. 141).

2. Α' Κορ. 13,4-6.

ρεθοῦν, ἔχουν πάντοτε ἀνά στόμα τὰς πράξεις
τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρχόντων,
ποτὲ μὲν ἐπιτιμῶντες τὰ ὑπ' αὐτῶν πραττό-
μενα, ποτὲ δὲ ἀπαριθμοῦντες τὰ δῆθεν ὑπ' αὐ-
τῶν παραλειπόμενα· ἀλλ' ἐκ τῆς ἀκαίρου ταύ-
της εὐρεσιλογίας τῶν στομαλογούντων τούτων
ἀργῶν βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ὑποσκάπτεται
ἡ ὑπόληψις τῶν ἀρχόντων, αἴρεται ἀπ' αὐτῶν
ἡ ὀφειλομένη ἐμπιστοσύνη τῶν ἀρχομένων, ἐκ-
λείπει ὁ προσήκων πρὸς αὐτοὺς σεβασμὸς τῶν
ἐχθρῶν καὶ οὕτω ἀφανίζεται πᾶσα ἐπιχειρησις
πρὸς ἀνήκεστον βλάβην σύμπαντος τοῦ ἔθνους.

† Ὁ Μεσσηνίας ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (†)

χιτώνος του Κυρίου. Την μεταξύ χριστιανών αδελφών αγάπην αντικατέστησεν ἡ μισαδελφία καὶ ὁ θρησκευτικὸς καὶ φυλετικὸς φανατισμὸς. Τὴν ὀρθοτέραν περὶ τούτου διαπίστωσιν ἐποίησατο ἐνώπιον τῆς Φλωρεντινῆς συνόδου ὁ ἕτερος τῆς Ὁρθοδοξίας πρόμαχος Μάρκος Ἐφέσου ὁ Εὐγενικός, εἰπὼν «ὅτι παρέβλεψεν ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία τὴν αγάπην καὶ διελύθη ἡ εἰρήνη» μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν¹.

Εἶναι δὲ ἀξιοσημείωτον τὸ γεγονός, ὅτι ἐνῶ οἱ Ὁρθόδοξοι ἀπέδιδον εἰς τοὺς Λατίνους ἀληθεῖς καὶ σοβαρὰς δογματικὰς καὶ ἄλλας καινοτομίας, κατηγοροῦντες αὐτοὺς ἐπὶ αἰρέσει καὶ σχίσματι, ἐκεῖνοι μὲν οὐδὲν τοιοῦτον ἀληθές καὶ βᾶσιμον εἶχον ν' ἀποδώσωσιν αὐτοῖς, ἤριζον δὲ μόνον περὶ πρωτείου καὶ προβαδίσματος ἢ περὶ τοῦ ψιλοῦ πατριαρχικοῦ τίτλου «οἰκουμενικός», καὶ ἐμῆχανῶντο τὰ πάντα διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ πολιτικὴν καθυπόταξιν τῆς νοτίου Ἰταλίας, τῆς Βουλγαρίας, τοῦ ἀνατολικοῦ Ἰλλυρικοῦ καὶ τελικῶς ὀλοκλήρου τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς, χωρὶς νὰ δύνανται νὰ παρουσιάσωσιν αἰτιάσεις δογματικοῦ χαρακτῆρος, συνεπαγομένας κατηγορίαν ἐπὶ αἰρέσει, κατὰ τῶν Ὁρθοδόξων. Πόσον τοῦτο εἶναι ἀληθές, μαρτυρεῖ καὶ τὸ γεγονός, ὅτι μόλις κατὰ τὸ ἔτος 1098 ἡ ἐν Βάρη συνελθοῦσα ὑπὸ τὸν Πάπαν Οὐρβανὸν Β' λατινικὴ σύνοδος ἐτόλμησε

νὰ κατηγορήσῃ τοὺς Ὁρθοδόξους ὡς αἰρετικούς μετὴν γελοῖαν, ὡς εἶδομεν, κατηγορίαν, ὅτι ἤρνοοντο νὰ δεχθῶσι τὴν λατινικὴν ἑτεροδιδασκαλίαν περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος «καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ» καὶ τὴν ἄθεσμον προσθήκην αὐτῆς εἰς τὸ ἱερὸν σύμβολον τῆς πίστεως¹.

Ἀναμφιβόλως οἱ Πατριάρχαι Φώτιος καὶ Κηρουλάριος² κυρίως ἐξηγέρθησαν κατὰ τοῦ Παπισμοῦ, καὶ δὴ τῆς μοναρχίας καὶ τοῦ ἀκράτου καὶ τυραννικοῦ δεσποτισμοῦ αὐτοῦ, ἐπιζητήσαντες νὰ συγκρατήσωσι καὶ σταματήσωσιν αὐτὸν εἰς τὴν ἀκατάσχετον τάσιν καὶ φορὰν αὐτοῦ πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ ἀρχαίου δημοκρατικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πολιτεύματος καὶ μεταβολὴν αὐτοῦ τε καὶ τῆς δογματικῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας³. Ἐὰν ἐπετύγχανον, ἀσφαλῶς τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Ρώμης θὰ παρέμενεν ἐν τῇ κοινωρίᾳ μετὰ τῶν ἄλλων τεσσάρων ἀρχαίων ἱστορικῶν Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς καὶ θὰ προελαμβάνετο ἡ θέσπισις ὄλων ἐκείνων τῶν νέων λατινικῶν δογμάτων καὶ θεσμῶν, τῶν εἰσαχθέντων εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ τοῦ θ' αἰῶνος μέχρι τῆς ἐν Βατικανῷ συνόδου τοῦ 1870⁴. Οἱ ὀρθόδοξοι ἐκεῖνοι Πατριάρχαι ἔ-

1. Παρὰ Σιλβέστρω Συροπούλω, Ἀπομνημονεύματα τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδου, ἐκδ. Creighton, Chagae 1660, σ. 167. Καὶ ὁ Νικήτας Στηθάτος ἔγραφε πρὸς τὸν μισαλλόδοξον καρδινάλιον Οὐμβέρτον καὶ τοὺς Λατίνους ἐν Κωνσταντινῶν: «Καλὸν ἢ πρὸς τὸν πλησίον αγάπην, ὃ πάντων ἔθνων σοφώτατος Ῥωμαῖοι καὶ εὐγενέστατοι. Ἐκ γὰρ τοῦ ἔχειν πρὸς τὸν πλησίον αγάπην καὶ ἡ ταπεινώσει πρὸς τὸν ἔχοντα αὐτὴν πλεονάζει. Αὕτη δὲ πλεονάζουσα ποιεῖ τὸν μέτοχον αὐτῆς πάντα στέγειν, πάντα ὑπομένειν, ὡς φησὶν ὁ θεὸς Ἀπόστολος, καὶ μὴ φουιοῦσθαι κατὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἢ ἐπαίρεσθαι κατ' αὐτοῦ, μηδὲ τὰ ἑαυτοῦ ζητεῖν μόνον ἢ ζῆλον ἔχειν πρὸς αὐτὸν καὶ ἐρίθειαν» πάντα γὰρ ταῦτα τὴν αγάπην διώκει καὶ τὴν ταπεινώσειν, καὶ ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον μὴ περιπατεῖν κατὰ Θεόν, ἀλλὰ κατὰ ἀνθρώπων ἀρέσκεϊαν». (Παρὰ Α. Δημητράκου πούλω, Ἐκκλησ. Βιβλιοθήκη, τ. Α' σ. 18). Καὶ ταῦτα ἐγράφοντο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἐν ᾧ χρόνῳ ὁ ὑπερόπτης καὶ ὑβριστὴς Οὐμβέρτος ὑβρίζεν ἐν αὐτῇ τῇ Κωνσταντινῶν τοὺς Ἑλληνας ὡς αἰρετικούς, ἅτε μὴ παραδεχομένους τὸ Filioque, τὰ ἄζυμα, τὴν νηστείαν τοῦ Σαββάτου καὶ τὴν ἀγαμίαν τοῦ κλήρου¹, τὴν δὲ ὀρθόδοξον Ἀνατολὴν ἐχαρακτήριζεν ὡς πατρίδα πάσης αἰρέσεως, καὶ τὸν Στηθάτον ὠνόμαζεν ἀρχαιρετικόν, ἀθλιώτατον, τυχοδιώκτην, ἀμαθῆ, «Σαραβαίτην» «μωρότερον ὄνου», προσθέτων: «εἶσαι οὐχὶ πρεσβύτερος, ἀλλ' ἐν κακοῖς ἐγγυράσας καὶ παῖς ἐκατονταετίας κατάρτος, ὅστις ἀρμόζει νὰ ὀνομάζῃται μᾶλλον Ἐπίκουρος ἢ μοναχός» οὐδὲ φαίνεσαι ὅτι διάγεις ἐν τῇ μονῇ τοῦ Στουδίου, ἀλλ' ἐν ἀμφιθεάτρῳ καὶ δυσωνύμῳ τόπῳ» καλῶς δὲ ὀνομάζεσαι Στηθάτος (Pectoratus), διότι μετὰ τοῦ ἀρχαίου θφωας σῦρεσαι ἐπὶ τοῦ στηθους...» (Migne P. L. 143, 983. C. Will, μν. ἔ.σ. 136 ἔξ). Καὶ ἡ ἀπλῆ ἀντιπαραβολὴ τῶν λόγων τούτων τοῦ Στηθάτου καὶ τοῦ Οὐμβέρτου μαρτυρεῖ περὶ τοῦ πνεύματος, ὅφ' οὗ ἐνεφοροῦντο οἱ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐκπροσωποῦντες τὰς δύο Ἐκκλησίας καὶ, ἄρα, περὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἐνοχῆς αὐτῶν εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν σχίσμα.

1. Mansi, Concil. 20, 947. Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ἔγραψαν πρὸ μὲν τῆς ἐν Βάρη συνόδου ὁ Πέτρος Damiani († 1072) «Contra Graecorum errorem de processione Spiritus Sancti» (Migne P. L. 145, 633 ἔξ.), μετὰ δὲ ταύτην ὁ Ἀνσελμος Καντερβουρίας († 1109) «De processione Spiritus Sancti, Contra Graecos» (Migne P. L. 158, 285 ἔξ.).

2. Ἀκόμη καὶ αὐτὸς ὁ Πατριάρχης «Ignatius was a fierce a defender of his Church's rights as Photius. We must not forget that the council of 869—870, called the eighth oecumenical, was in many ways a failure for the Papacy... Ignatius had the same ideas about Bulgaria as Photius». (F. Dvornik, The Patriarch Photius, Father of Schism or Patron of Reunion?, ἐνθ' ἀν. σ. 30/1).

3. Καὶ κατὰ τὸν Ἀνδρόνικον Δημητράκου οὐλον, «ἡ μοναρχία τῶν ἐπισκόπων τῆς Ρώμης ἐστὶ τὸ κυρίως ἀρχικὸν αἴτιον τοῦ χωρισμοῦ τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς» ἤρξατο δὲ αὕτη ἀναφαινομένη «ἀπὸ τῆς γ' ἡδὴ καὶ δ' ἐκ)δος καὶ ἀπέβη θρασυτέρα κατὰ τὴν θ' ἐκ)δα». (Ἱστορία τοῦ σχίσματος, σ. 1). Καὶ ἐν τέλει σ. 173 συμπεραίνει: «Τὸ αἴτιον οὖν τοῦ σχίσματος τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἦν ἡ ὑπὸ τῶν Λατίνων ἐν τῷ ἁγίῳ συμβόλῳ γενομένη προσθήκη, ἡ φιλαρχία καὶ ἀναμαρτησία καὶ μοναρχία καὶ λατρεία τοῦ Πάπα καὶ οἱ ἄθεσμοι νεωτερισμοὶ καὶ τὰ καινοτομήματα τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας...»

4. Οὐ μόνον τὸ ἀλάθητον, παρατηρεῖ ὁ A. Pichler, ἀλλ' «auch die beiden anderen den Umfang der Papstgewalt betreffenden Theorien, die Zuteilung beider Schwester und aller Jurisdictionsgewalt nach göttlichem Rechte, wahren ohne diese Kirchentrennung wohl nie entstanden und haben sich erst nach derselben ausgebildet, als die Grenzen der allgemeinen Kirche mit dem römischen Patriarchat zusammenfielen. Diejenigen Theologen, welche diese Theorien noch immer aufrecht erhalten und ihnen sogar dogmatischen Charakter vindicieren, mögen wohl zusehen, ob sie nicht hiemit der (Ῥωμαϊκῆ) Kirche den Vorwurf zuziehen, sie sei von ihrer Tradition abgefallen» (μν. ἔ. σ. 547).

πραξαν ἀκριβῶς ὅ,τι μετὰ ταῦτα ἔπραξαν, μιμηθέντες οὕτως ἢ ἄλλως τὸ παράδειγμά των, καὶ πάντες οἱ μεγάλοι μεταρρυθμιστοὶ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, οἱ καταπολεμήσαντες τὰς παπικὰς νεοδιδασκαλίας καὶ καταχρήσεις καὶ ἀγωνισθέντες μετὰ τῶν λαῶν τῆς Δύσεως κατὰ τῆς κοσμικῆς τῶν Παπῶν ἐξουσίας καὶ τυραννίας, ὡς π.χ. οἱ συγκροτήσαντες τὰς τοῦ 15^{ου} αἰῶνος μεταρρυθμιστικὰς λατινικὰς συνόδους ἐν Πίζη, Κωνσταντία καὶ Βασιλείᾳ, οἱ λεγόμενοι πρόδρομοι τῆς ἑρσηκευτικῆς Μεταρρυθμίσεως, οἱ τοῦ 15^{ου} αἰῶνος μεταρρυθμιστοὶ περὶ τὸν Λούθηρον, τὸν Ζβίγγλιον καὶ τὸν Καλβίνον, οἱ τοῦ 15^{ου} αἰῶνος Γάλλοι θεολόγοι μετὰ τῶν τοῦ 17^{ου} αἰῶνος Γερμανῶν ἐπισκόπων καὶ οἱ τοῦ 18^{ου} αἰῶνος Παλαιοκαθολικοί¹, ἵνα τοὺς λοιποὺς παραλίπωμεν.

Ἴδου ὁ σπουδαιότατος λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Φώτιος καὶ ὁ Κηρουλάριος ἐγένοντο ὁ στόχος σφοδρῶν ἐπιθέσεων ἐκ μέρους Παπῶν καὶ λατινικῶν συνόδων καὶ θεολόγων καὶ παπικῶν ἀπεσταλμένων διὰ καθαιρέσεων καὶ ἀφορισμῶν καὶ ἀναθεμάτων καὶ ὕβρεων καὶ συκοφαντιῶν, αἱ ὁποῖαι δυστυχῶς συνεχίζονται μέχρι σήμερον ὑπὸ ρωμαιοκαθολικῶν συγγραφέων, κατηγορούντων αὐτοὺς ἀδίκως ὡς τοὺς μόνους αἰτίους τοῦ σχίσματος καὶ ἀπρεπῶς καθαπτομένων αὐτῶν². Ἡ καθαρὰ ὁμῶς ἱστορικὴ ἀλή-

θεια εἶναι, ὅτι οἱ ἀείμνηστοι ἐκεῖνοι Ἕλληνες Πατριάρχαι, προκληθέντες κατ' ἐπανάληψιν ὑπὸ τῶν Λατίνων καὶ οὕτως ἐν δικαίᾳ καὶ νομίμῳ ἀμύνην περιεσχθέντες ὑπὸ τῶν ἔριδας καὶ μάχας καὶ δὴ καὶ σχίσματα δημιουργησάντων Παπῶν διὰ πρωτεία καὶ προβάδισμα καὶ ἐκκλησιαστικοπολιτικὴν ἡγεμονίαν, συνειδότες δ' ἐξ ἄλλου τὸ ἱερὸν καθῆκον τῆς προφυλάξεως τῆς κινδυνεύουσης νὰ παραχαραχθῇ ὀρθοδόξου πίστεως καὶ παραδόσεως καὶ τῆς ὑπερασπίσεως τῆς κινδυνεύουσης ἀνεξαρτησίας καὶ ἐλευθερίας τῶν ἀρχαίων ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν, ἠναγκάσθησαν νὰ ἀπαντήσωσιν εἰς τὰς προκλήσεις τῆς Ρώμης ἀπὸ συμφώνου καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ὀρθοδόξων Πατριαρχῶν καὶ ὀλοκλήρου τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ ἀνταποδώσωσι τὰ ἴσα, καταδικάσωσι δὲ τὰς λατινικὰς ἑτεροδιδασκαλίας καὶ καινοτομίας, συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὸ παράδειγμα τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας. Διὰ τοῦτο ὀλοκλήρως ἡ Ὀρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία ἐνέκρινε τὴν ἐνέργειαν καὶ στάσιν αὐτῶν ἔναντι τῶν ὀλοκληρωτικῶν κυριαρχικῶν ἀξιώσεων καὶ τῶν καινοτομιῶν τῆς Ρώμης, εἰς δὲ τὰς διαμαρτυρίας καὶ τὰς καταγγελίας καὶ τοὺς ἀναθεματισμοὺς αὐτῶν κατὰ τῆς Παπῶσυνης ἤκουσε καὶ διέκρινε τὴν ἰδίαν αὐτῆς φωνὴν καὶ ἀνεγνώρισεν αὐτοὺς ὡς προμάχους τῆς Ὀρθοδοξίας¹.

1. Ἐδέησεν ἡ ἐπὶ Φωτίου καὶ Κηρουλαρίου δυσδιάκριτος ἐτι παπικὴ τάσις πρὸς ἐκκλησιαστικὴν ἡγεμονίαν καὶ ἀπολυταρχίαν, ἦν ἐκεῖνοι δέξασθαι διέκριναν καὶ ἀπεσόβησαν ἐκ τῆς Ἐκκλησίας των, νὰ ἐξελιχθῆ εἰς τὸ κατασκευάσμα τῆς Βατικανῆς Συνόδου, διὰ νὰ ἀφυπνισθῶσι μετὰ μίαν ὀλοκλήρον χιλιετηρίδα οἱ Παλαιοκαθολικοὶ καί, μιμούμενοι τὸν Φώτιον, νὰ κατεξασταῶσι κατὰ τῶν παπικῶν ἀξιώσεων καὶ διακηρύξωσι διὰ τῆς δηλώσεώς των τῆς Οὐτρέχτης τῆς 1889: «Ἀπορρίπτομεν τὰς παπικὰς ἀπὸ 18 Ἰουλίου 1870 ἀποφάσεις περὶ τοῦ ἀλαθῆτος καὶ τῆς παγκοσμίου ἐπισκοπείας ἡ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀπολυταρχίας τοῦ Πάπα Ρώμης, ὡς ἀντιφασκούσας πρὸς τὴν πίστιν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας... Ἀπορρίπτομεν ὡσαύτως καὶ τὴν δῆλωσιν Πίου τοῦ Θ' κατὰ τὸ 1854 περὶ τῆς ἀπίλου συλλήψεως τῆς Μαρίας, ὡς μὴ στηριζομένην ἐπὶ τῆς ἀγίας Γραφῆς καὶ τῆς Παραδόσεως τῶν πρώτων ἑκατονταετηρίδων κτλ.». [«Ἐκκλ. Ἀλήθεια» 16(1896/97) 274]. Κατὰ παρόμοιον τρόπον ἐσκέπτοντο καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν μεγαλυτέρων ρωμαιοκαθολικῶν λογίων καὶ θεολόγων. Π. χ. ἀναφέρομεν τὸν καρδινάλιον Νικόλαον Κουζανόν, ὅστις μικρὸν πρὸ τῆς ἐν Φερράρα-Φλωρεντία Συνόδου ἔγραφε τὰ ἐξῆς ὀρθότατα, τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύνατο νὰ προσυπογράψῃ καὶ ὁ Φώτιος καὶ πᾶς ὀρθόδοξος θεολόγος: «Romanus pontifex est membrum Ecclesiae, et infallibilitas non cuiuslibet membro, sed toti Ecclesiae promissa est... Est caput dignitativum et honorificativum, quamvis non directivum vel potestativum jurisdictionaliter». (Παρά Α. Pichler, μν. ἔ. σ. 250).

2. «Catholics are used to regard Photius as the first great schismatic, the Father of Schism between East and West, the inventor of a heresy concerning the Filioque, an usurper of the patriarchal See, a man full of vanity and deceit, the falsifier of papal letters and the acts of a Council, excommunicated by the Western and Eastern Church, a man whose memory is rightly detested by all Christendom» (F. Dvornik, ἐνθ' ἀν. σ. 20) κλ., κλ. Ἀκόμη δὲ περισσότερα καὶ χει-

ρότερα ἔγραψαν ἀπὸ τοῦ καρδινάλιου Οὐμβέρτου καὶ ἐντεύθεν κατὰ τοῦ Μιχαὴλ Κηρουλαρίου.

1. Σχετικῶς οἱ τέσσαρες ὀρθόδοξοι Πατριάρχαι τῆς Ἀνατολῆς ἐν τῇ γνωστῇ ἀπαντητικῇ ἐγκυκλίῳ αὐτῶν πρὸς τὸν Πάπαν Πίον Θ' τοῦ ἔτους 1848 γράφουσιν: «Οἱ τότε αἰδίοιμοι προκάτοχοι τε καὶ πατέρες ἡμῶν κοινῶ τῷ πόνῳ καὶ τῷ βουλεύματι, ἰδόντες λὰξ πατουμένην τὴν προγονικὴν εὐαγγελικὴν διδασκαλίαν καὶ τὸν ἀνωθεν ὕφαντὸν χιτῶνα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν χερσὶν ἀνοσίως διαρρηγνύμενον, πατρικῶ τε καὶ ἀδελφικῶ φίλτρῳ οἰστρούμενοι, ἔκλαυσαν μὲν τὴν ἀπόλειαν τοσοῦτων χριστιανῶν, «ὑπὲρ ὧν Χριστὸς ἀπέθανεν», κατεβάλλοντο δὲ πολλὴν τὴν σπουδὴν καὶ φιλοτιμίαν, συνοδικῆν τε ἅμα καὶ ἰδίαν, ἵνα σωζομένης τῆς ὀρθοδόξου διδασκαλίας τῆς καθολικῆς ἀγίας Ἐκκλησίας, συρράψωσιν ὅπως ποτὲ δυνηθῶσι τὸ διερωγός, καὶ ὡς δόκιμοι ἱατροὶ συνεσκεπθήσαν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ πεπονθότος μέρους, πολλὰς ὑπενεγκόντες καὶ θλίψεις καὶ περιφρονήσεις καὶ διωγμούς, μόνον ὅπως μὴ καταμελισθῆ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, μόνον ὅπως μὴ καταπατηθῶσιν οἱ ὅροι τῶν θείων καὶ σεπτῶν συνόδων. Ἄλλ' ἡ ἀψευδὴς ἱστορία παρέδωκεν εἰς ἡμᾶς τὸ ἀτεγκτον τῆς δυτικῆς ἐπιμονῆς εἰς τὴν πλάνην» οἱ αἰδίοιμοι οὗτοι ἄνδρες ἐπειράθησαν ἔργῳ καὶ εἰς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν τὸ ἀληθὲς τῶν λόγων τοῦ ἐν ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ οὐρανοφάντορος, λέγοντος ἐτι καὶ τότε ἐκ πείρας περὶ τῶν ἐπισκόπων τῆς Δύσεως, καὶ ἰδίαν περὶ τοῦ κατ' αὐτὸν Πάπα: «Οἱ τὸ γε ἀληθὲς οὔτε ἴσασιν, οὔτε μαθεῖν ἀνέχονται πρὸς μὲν τοὺς τὴν ἀλήθειαν αὐτοῖς ἐπαγγέλλοντας φιλονεικῆσαντες, τὴν δὲ αἴρειν δι' ἑαυτῶν ἐπιβεβαιώσαντες» (πρὸς Εὐσέβ. Σαμοσ.), καὶ οὕτω μετὰ πρώτης καὶ δευτέρας νοθεσίας ἀδελφικῆς, γνόντες τὸ ἀμετανόητον αὐτῶν, «ἀποσεισάμενοι» καὶ «παραιτηθέντες παρέδωκαν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀδόκιμον αὐτῶν νοθόν» («κρείττων γὰρ πόλεμος εἰρήνης χωρίζουσης Θεοῦ», ὡς εἶπε καὶ ὁ ἐν ἀγίοις Πατῆρ ἡμῶν Γρηγόριος περὶ τῶν Ἀρειανῶν). Ἐκτοτε οὐδεμία κοινωνία πνευματικὴ ἡμῖν τε καὶ αὐτοῖς βαθὺ γὰρ

Είναι πράγματι αξίον ιδιαίτερας εξάρσεως τὸ γεγονός, ὅτι τὸ λαϊκὸν αἰσθητήριον τοῦ ὀρθοδόξου Ἑλληνικοῦ ἔθνους διησθάνθη καὶ ἐπεσήμανεν ἐγκαίρως τὸν διπλοῦν ἀπὸ τῆς παπικῆς Ρώμης κίνδυνον κατὰ τε τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ αὐτονομίας του. Ὁ ἐρευνῶν τὴν στάσιν τοῦ ὀρθοδόξου Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἔναντι τῶν κατακτητικῶν ἐπιδιώξεων τοῦ Παπισμοῦ μετ' ἐκπλήξεως διαπιστοί, ὅτι οὗτος διέκρινε μετὰ τῶν ἡγετῶν τῆς Ἐκκλησίας του πάντοτε ἐνωρίτερον, δευδερκέστερον καὶ πληρέστερον ἢ ἡ πολιτικὴ καὶ ἡ πνευματικὴ ἡγεσία αὐτοῦ τὸν μέγαν ἀπὸ τῆς Ρώμης ἐκκλησιαστικὸν καὶ ἐθνικὸν κίνδυνον, κατανῶν ὅτι καθυπόταξις τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν Ρώμην ὑπὸ τὸν τύπον ἐπιβολῆς ἐπ' αὐτῆς τοῦ παπικοῦ κυριαρχικοῦ πρωτείου θὰ εἶχεν ὡς ἀφευκτὸν ἀποτέλεσμα τὸν ἐκλατινισμόν¹ καὶ τὴν ἀφομοίωσιν τῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων καὶ κατὰ συνέπειαν τὴν ἀπώλειαν τῆς τε ὀρθοδοξίας καὶ τῆς ἐθνικότητος αὐτῶν². Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται, ὅτι ὁ ὀρθόδοξος

ᾤδυναν τὸ χάσμα ἰδίαις χερσὶ, τὸ μεταξὺ αὐτῶν τε καὶ τῆς Ὀρθοδοξίας». (Ἐγκύκλιος τῆς μιᾶς, ἀγίας, καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ Ὀρθοδόξους, ἐκδ. β', Κων)πολις 1863, σ. 11-12). Ὁμοίως καὶ ὁ F. Dvornik παρατηρεῖ ἐιδικῶς περὶ τοῦ Φωτίου, ὅτι «for the Orthodox world, Photius is one of the greatest Eastern Fathers, the last great doctor of the Greek Church, a saint officially canonised by all Eastern Churches, the valiant defender of the freedom and autonomy of his Church against all encroachment from the Papacy, a great teacher, and a great Prince of the Church» (ἐνθ' ἄν. σ. 19).

1. Καὶ ὁ F. Mercenier ὁμολογεῖ, ὅτι ἡ παπικὴ Δύσις «arrivait à ne concevoir d' autre voie à la cessation du schisme que la latinisation plus ou moins complète» (ἐνθ' ἄν. σ. 92). Π.χ. ὁ Βησσαρίων συμβούλευε τὸν παιδαγωγὸν τῶν τέκνων τοῦ Θωμᾶ Παλαιολόγου, «να τὰ ποιῆσῃ νὰ ζοῦν φραγγικά παντελῶς, ἤγουν νὰ ἀκολουθῶσι τὴν ἐκκλησίαν κατὰ πάντα ὡσὰν Λατῖνοι, καὶ ὄχι ἀλλέως, νὰ ἐνδύωνται λατινικῶς, νὰ μάθουν νὰ γονατίζουν τοὺς ὑπερέχοντας, τὸν Πάπαν καὶ Καρδιναλίους κτλ.» (Παρά Α. Δημητράκοπούλου, Ὀρθόδοξος Ἑλλάς, σ. θ').

2. Βλέπ. καὶ Α. Δημητράκοπούλου, αὐτόθι σ. η' ἐξ. Ἰδίως ἐν σ. θ' παρατηρεῖ χαρακτηριστικῶς: «Ἐάν δὲν ὑπῆρχεν ὁ Φῶτιος, ὁ Κηρουλάριος, ὁ Εὐγενικός, ὁ Σχολάριος καὶ οἱ λοιποὶ τῆς Ὀρθοδοξίας πρόμαχοι, σήμερον δὲν ἦθελεν ὑπάρχει Ἑλληνικὴ ἐθνότης». Καὶ ἀλλαχοῦ: «Ὁ χωρισμὸς τῶν Ἐκκλησιῶν εἶναι γεγονός θλιβερόν βεβαίως καθ' ἑαυτὸ θεωρούμενον ἄλλα σταθμίζοντες τὰ πολιτικὰ αὐτοῦ ἀποτελέσματα ἀνάγκη νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι εἰς αὐτὸ κατὰ μέρος ὀφείλεται ἡ διατήρησις τῆς Ἑλληνικῆς ἐθνικότητος...» (Ἱστορία τοῦ σχίσματος... σ. 28). Ὁμοίως ἀναλυτικώτερον ὁ Α. Δ. Κυριακὸς γράφει: «Ἄνευ τοῦ Φωτίου καὶ τῶν ἄλλων πολεμίων τῆς παπικῆς ἀλαζονείας, τῶν τοῖς ἴχνυσιν αὐτοῦ ἀκολουθησάντων ἀπὸ τοῦ Κηρουλαρίου μέχρι τοῦ Μηναίου, σήμερον ἡ Ἀνατολὴ θὰ ἀπετέλει μέρος τῆς παπικῆς Ἐκκλησίας ἐκκλησιαστικῶς θὰ διφκοῦμεθα ἀπὸ Ρώμης, ἐκείθεν ὡς δοῦλοι δεχόμενοι παρὰ τοῦ ἀλανθάστου διαταγὰς παπικοὶ βικάριοι θὰ ἦσαν οἱ ἀνώτατοι ἡμῶν ἐκκλησιαστικοὶ ἄρχοντες, οἷς θὰ ὑπέκειντο Πατριάρχαι καὶ ἀνατολικαὶ ἐπισκόπων σύνοδοι· πᾶσα ἡ ἀρχαία, ἀπὸ

Ἑλληνικὸς λαὸς ἐπρωτοστάτησεν εἰς τὴν ἀντίδρασιν τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τοῦ παπικοῦ ἐπεκτατισμοῦ καὶ ὀλοκληρωτισμοῦ καὶ κατὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ σχίσματος κατὰ τὸν θ' καὶ ια' αἰῶνα καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Σταυροφοριῶν καὶ τῆς Φρογκοκρατίας ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἀνατολῇ καὶ μετ' αὐτὴν κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς τελευταίας δυναστείας τῶν Παλαιολόγων ἀναληφθεῖσαν πρωτοβουλίαν πρὸς «ἐνωσιν» μετὰ τῆς Ρώμης διὰ σκοποὺς καθαρῶς πολιτικούς. Ὡς χαρακτηριστικὰ παραδείγματα περιοριζόμεθα νὰ ἀναφέρωμεν τὴν λαϊκὴν ἐξέγερσιν κατὰ τῶν ἐνωτικῶν συνόδων ἐν Λυδίῳ τῷ 1274' καὶ Φλωρεντίᾳ τῷ 1439' καὶ κατὰ τῶν συμματασχόντων εἰς αὐτὰς προσωπικῶς ἢ δι'

τῶν Ἀποστόλων χρονολογουμένη, ἀνεξαρτησία τῶν ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν, πᾶσα ἐν γένει ἡ πατροπαράδοτος αὐτῶν διοικήσις θὰ ἐξέλειπεν οἱ κανόνες τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τῶν ἀρχαίων Πατέρων οὐδεμίαν πλέον θὰ εἶχον ἰσχὺν ἐναντίον τοῦ δυτικοῦ κανονικοῦ δικαίου, τοῦ ἐπὶ τῶν ψευδοῖσιδωρεῖων διατάξεων στηριζομένου, καὶ ἐν γένει τῆς θελησεως τοῦ ἀλανθάστου ἢ Θεολογία ἡμῶν, ἀρνούμενη τοὺς ἀρχαίους αὐτῆς διδασκάλους καὶ φωστῆρας τῆς Ἐκκλησίας, θὰ μετεσχηματίζετο κατὰ τὰς λεπτολόγους καὶ γελοίας θεωρίας τῶν μεσαιωνικῶν τῆς δύσεως θεολόγων, τῶν σχολαστικῶν λεγομένων, πλουτιζομένη καὶ διὰ νέων δογματιῶν, ἰδίως δὲ διὰ τῆς ἀσπίλου συλλήψεως καὶ τοῦ ἀλαθάστου ἢ λατρείας ἡμῶν, ἀντὶ νὰ γίνηται ἐν τῇ ὠραία γλώσσῃ ἡμῶν, ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τοῦ Χρυσοστόμου, θὰ ἐτελείτο ἴσως ἐν τῇ γλώσσῃ τῆς Ρώμης, τῇ λατινικῇ· τὰ δὲ ἦθη ἡμῶν θὰ ἦσαν ἦθη τῶν Βενετῶν καὶ Νεαπολιτῶν. Τοιαύτην οἰκτρὰν εἰκόνα θὰ παρίστα σήμερον ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, ἐάν, ὅτε ὁ Παπισμὸς, δυνθεὶς ἔνεκα διαφόρων περιστάσεων νὰ ὑψωθῇ ἐν τῇ Δύσει εἰς μεγάλαν δύναμιν, ἐπειράθη κατὰ τῶν θ' αἰῶνα νὰ ἐπιβληθῇ καὶ ἐπὶ τῆς Ἀνατολῆς, δὲν εὐρίσκετο ὁ Φῶτιος, ὅστις δρῶνον βεβαίως γενόμενος τῆς θέλας Προνοίας, νὰ σώσῃ τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου κινδύνου. Τίνα δὲ θὰ ἦσαν, ἐάν ὁ Παπισμὸς τότε ἐνίκα, τὰ ἀποτελέσματα καὶ ὡς πρὸς τὸν ἑλληνικὸν ἡμῶν ἐθισμόν, ἕκαστος εὐκόλως δύναται νὰ κατανοήσῃ. Ὁ Ἑλληνισμὸς, δηλητηριαζόμενος ὑπὸ τοῦ Παπισμοῦ, θὰ ἐνοθεύετο· θὰ συνέβαινεν ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ὅ,τι συνέβη εἰς ὀλίγα μέρη αὐτῆς, ὅπου ἠδυνήθησαν οἱ Λατῖνοι νὰ ἐπικρατήσωσι, καὶ ὅπου ἐσχηματίσθη τὸ περίεργον ἐκεῖνο κρῆμα τῶν καλουμένων γραικοκαθολικῶν ἢ γραικολατίνων, ἀνθρώπων μηδεμίαν διακεκριμένην ἐθνικὴν συνείδησιν ἐχόντων, ἀγνοούντων δὲ ἂν εἶναι Γάλλοι, Ἴταλοι ἢ Ἕλληνες, τοῦτο δὲ μόνον γινωσκόντων, ὅτι εἶναι δοῦλοι τοῦ ἐν Ρώμῃ ἱερέως. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς προσησθάνετο κατὰ βάθος τὰ ἐπιβλαβῆ ταῦτα ἀποτελέσματα τῆς ὑπὸ τὴν Ρώμην ὑποταγῆς, καὶ διὰ τοῦτο οὐδέποτε μετὰ τὸ σχίσμα ἠθέλησεν, ἐνδίδων εἰς οἰασθήποτε ὑποκινήσεις εἰτε αὐτῶν τῶν Παπῶν, ζητούντων πάντοτε τὴν ὑποταγὴν τῆς Ἀνατολῆς, εἰτε τῶν αὐτοκρατόρων, ἐνεργούντων χάριν τῶν δυναστικῶν αὐτῶν συμφερόντων ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως, νὰ δεχθῇ ταύτην». (Μελέται, σ. 92/3).

1. Βλέπ. Ἰω. Καρμίρη, Ἡ ἀποδιδομένη εἰς τὸν Μιχαὴλ Η' Παλαιολόγον λατινικὴ ὁμολογία πίστεως τοῦ 1274. Ἀθήναι 1947, σ. 21 ἐξ. Ν. Κεφαλά, μν. ἔ. II, 118 ἐξ. Α. Δημητράκοπούλου, Ἱστορία τοῦ σχίσματος, σ. 58 ἐξ.

2. Βλέπ. Ἰω. Καρμίρη, Τὰ συμβολικὰ κείμενα τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, σ. 25 ἐξ. Α. Δημητράκοπούλου, μν. ἔ. σ. 105—173. Ν. Κεφαλά, μν. ἔ. II, 208 ἐξ.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΙΝΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Έν τῷ ὑπ' ἀριθ. 976)1946 Α.Ν. «περὶ Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Εκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» περιλαμβάνεται διάταξις (ἄρθρον 13 § 1) ὀρίζουσα τὴν καθ' ἐξάμηνον ὑποβολὴν τῇ Ἀγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ καὶ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ Ἐκθέσεων τῶν Ἱεροκηρύκων τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων περὶ τοῦ ἔργου αὐτῶν.

Διὰ τῆς μνησθείσης διατάξεως ἐπιζητεῖται ἡ δημιουργία στενωτέρας ἐπαφῆς τῆς Διοικούσης Ἐκκλησίας μετὰ τῶν σπορέων καὶ ἐργατῶν τοῦ θελοῦ λόγου, ἐξ ἧς θέλει ἀσφαλῶς προέλθει ἀνάπτυξις ἐν γένει τοῦ κηρύγματος καὶ ἐνίσχυσις τοῦ θεσμοῦ τῶν Ἱεροκηρύκων. Ἡ ἐπικοινωνία αὕτη διὰ πολλοὺς λόγους καθίσταται ἀναγκαιότητα οὐ μόνον πρὸς ἐπίδειξιν στοργικοῦ ἐνδιαφέροντος ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐνημέρωσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ συντελουμένου παρὰ τῶν ἀνὰ τὴν χώραν ὑπηρετούντων Ἱεροκηρύκων ἔργου.

Τὸ σῶμα τῶν Ἱεροκηρύκων δυστυχῶς εἶναι ἰσχνὸν ἀπὸ ἀπόψεως ἀριθμοῦ στελεχῶν, ἂν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὰς σημερινὰς τεραστίας πνευματικὰς ἀνάγκας τοῦ Χριστεπώνυμου πληρώματος. Αἱ πόλεις καὶ τὰ χωρία, τὸ κέντρον καὶ ἡ ὑπαιθρος, ἔχουν ἄμεσον ἀνάγκην τοιοῦτων

ἀντιπροσώπων Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων Μιχαὴλ Η΄ Παλαιολόγου καὶ Ἰωάννου Ζ΄ Παλαιολόγου, καὶ τέλος τὴν καθ' αὐτὰς ἀκόμη τὰς παραιοσύνας τῆς ἀλώσεως τῆς Κων/πόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων λαϊκῆν ἐξέγερσιν ἐν Κων/πόλει κατὰ τῆς μετὰ τῆς Ρώμης «ἐνώσεως»¹.

(Συνεχίζεται) ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

1. Πρβλ. Κ. Παπαρρηγοπούλου, μν. ἔ. τ. Ε' σ. 392 ἐξ. Ἄξιον ἰδιαίτερας προσοχῆς καὶ μελαγχολικῶν σκέψεων εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι ὁ λαὸς τοῦ Βυζαντίου ἔτρεφε τοιαύτην ἀπέχθειαν καὶ μισαλλοδοξίαν κατὰ τῶν πολλὰ καὶ μεγάλα εἰς βάρος αὐτοῦ ἀπεργασαμένων Λατίνων, ὥστε ἔφθασεν εἰς τὸ σημεῖον νὰ προτιμᾷ, κατὰ πλειοψηφίαν, τὴν ἑαυτοῦ ὑποταγὴν ὑπὸ τοὺς Τούρκους μᾶλλον ἢ τὸν Πάπαν καὶ τοὺς Λατίνους, ὅπερ ὁ Δούκας Νοταρᾶς ἐξέφρασε διὰ τοῦ σκληροῦ ἐκείνου λόγου: «κρειττότερόν ἐστιν ἰδεῖν ἐν μέσῃ τῇ πόλει φακίλιον Τούρκου ἢ τιάραν λατινικήν», ἐφ' ὅδ' ὁ Α. Δ. Κυριακὸς δὲν ἐδίστασε νὰ παρατηρήσῃ: «Ὁ Νοταρᾶς εἶχε δίκαιον, ἐξέφρασε δὲ τὴν γνώμην, ἦν εἶχε τότε ἡ ὑγιεστέρᾳ μερὶς τοῦ βυζαντινοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, καὶ ἦς κορυφαῖοι ἀντιπρόσωποι ἦσαν ὁ Βρυέννιος, ὁ Ἐφέσου Μάρκος, ὁ Σχολάριος καὶ ἄλλοι, οἵτινες ἐδόξαζον ὀρθῶς, ὅτι ὑποκύπτοντες οἱ Ἕλληνες ὑπὸ τὸν παπικὸν ζυγὸν θὰ διέτρεχον μεγαλύτερον κίνδυνον ἢ ὑποδουλούμενοι εἰς τοὺς Τούρκους, διότι θὰ ἐκινδύνευον νὰ ἐκλατινισθῶσιν ὑπὸ τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας, ὡς εἶχε τοῦτο συμβῆ εἰς πάντας ἐκείνους τοὺς Ἕλληνας, οἵτινες ὑπέκρινον εἰς τὰς πιέσεις τῶν Λατίνων ἠσπασθησαν τὸν Παπισμὸν, καθ' ὅσον οὗτο μετὰ τῆς Ὁρθοδοξίας ἀπώλεσαν καὶ τὸν ἑλληνισμὸν αὐτῶν...» (Ἐκκλησι. Ἱστορία, τ. Β' σ. 54).

πνευματικῶν ἐργατῶν. Πρὸ πάντων ἡ ὑπαιθρος, ὅπου ἡ πρόσφατος συμφορὰ βαθύτερα κατέλιπεν ἵχνη. Ἡ Ἐκκλησία ἰδιαίτερος ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν πύκνωσιν τῆς μικρᾶς φάλαγγος τῶν Ἱεροκηρύκων, πρὸς τὰ πρόσωπα καὶ τὸ ἔργον τῶν ὁποίων μετ' ἰδιαίτερας συμπαθείας καὶ ἱκανοποιήσεως ἀποβλέπει. Εἶναι πρὸς τιμὴν τῆς δι, παρὰ τὴν πενιχρότητα τῶν διαθέσιμων μέσων καὶ τὴν ἔλλειψιν ἀνωτέρων στελεχῶν, ὑπερεπιπλασιάσθη ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἰς διάστημα μόλις ἔτους, χάρις εἰς τὰς προσπάθειάς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἀναλαβούσης καὶ τὴν ὄλην δαπάνην διὰ τὴν πρόσληψιν ἐξήκοντα βοηθῶν Ἱεροκηρύκων τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων. Τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι τὸ ἔργον τῆς ἐτελείωσεν. Ὑπάρχουν εἰσέτι πλεῖστα κενὰ εἰς διαφόρους Μητροπόλεις, ὅπου θέσεις τακτικῶν Ἱεροκηρύκων παραμένουσιν ἀπὸ μακροῦ κενᾶ, ἡ δὲ τυχὸν ἀπόκτησις Ἱεροκήρυκος δι' ὀλόκληρον ἔπαρχίαν δὲν εἶναι ἡ ἰδεώδης προφανῶς λύσις τοῦ προβλήματος. Τὸ κηρυκτικὸν ἔργον εἶναι ἔργον καὶ καθῆκον παντὸς ἐφημερίου. Καὶ μόνον ὅταν ἀποκτήσωμεν μεμορφωμένον Κληρὸν θὰ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἐλύθη τὸ πρόβλημα τοῦτο, ὅποτε καὶ ὁ ἐξ ἀνάγκης δημιουργηθεὶς ἴδιος θεσμὸς τῶν περιοδεούντων Ἱεροκηρύκων αὐτομάτως θὰ παύσῃ ὑφιστάμενος. Ἀλλὰ, μέχρις οὗ φθάσωμεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, θὰ παρέλθῃ πολὺς καιρὸς καὶ θὰ χρειασθοῦν νὰ γίνουσι πολλὰ. Προέχει σήμερον ὅπως ληφθῆ ἔμριμνα διὰ τὴν προσέλκυσιν εἰς τὰς τάξεις τοῦ Κλήρου καὶ νέων κληρικῶν καὶ διὰ τὴν στροφὴν τούτων εἰς τὸ ὠραῖον ἔργον τοῦ Ἱεροκήρυκος ἐλευθέρως καὶ ἐκουσίως καὶ οὐχὶ ἀναγκαστικῶς καὶ ὑποχρεωτικῶς. Μὲ ἡμίμετρα δὲν λύεται τὸ ζήτημα καὶ μὲ νόμους δὲν θεραπεύεται ἡ κατάστασις. Τὸ γε νῦν ἔχον δύναται ἐκάστη Μητρόπολις νὰ καταρτίσῃ, ἐπιλέξῃ καὶ δημιουργήσῃ τὸ ἰδικὸν τῆς ἐπιτελεῖον μετὰ τὴν βοήθειαν μάλιστα καὶ τῶν κατὰ τόπους Παραρτημάτων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας μετ' ἀπώτερον σκοπὸν, ὅπως βαθμηδὸν καταστήσῃ αὕτη ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον αὐτάρκης. Διότι διὰ τοῦ προσωρινοῦ δανεισμοῦ Ἱεροκηρύκων ἐξ ἄλλων, εὐρωστοτέρων ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης, ἐπαρχιῶν, δὲν λύεται ὀριστικῶς τὸ ζήτημα. Πρέπει νὰ καταβληθῆ φροντίς, ἵνα εἰσρεύσῃ εἰς τὸν Κληρὸν καὶ νέον αἷμα, νὰ εἰσέλθουν καὶ νέα ζωτικὰ στοιχεῖα. Ἡ ὑπάρχουσα λειψανδρία δύναται νὰ ἐκλείψῃ, ἐφ' ὅσον ἤθελε σοβαρῶς μελετηθῆ καὶ μετὰ πρόγραμμα εὐρείας προοπτικῆς ἀντιμετωπισθῆ τὸ ὅλον ζήτημα.

Οἴκοθεν νοεῖται, ὅτι ἡ πύκνωσις τῆς τάξεως τῶν ἀποκλειστικῶς μετὰ τὸ ἔργον τοῦ Ἱεροκήρυκος ἀσχολουμένων προϋποθέτει τὴν λήψιν μέτρων ἠθικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως τοῦ θεσμοῦ. Ὅσοι ἔχουσιν ἀφιερῶσει ἑαυτοὺς εἰς τὴν διακονίαν ταύτην πρέπει νὰ αἰσθάνωνται ὅτι μετὰ στοργῆς παρακολουθεῖται ἡ ἐργασία

αυτῶν ὑπὸ τῆς ἐπισημοῦ Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία πρέπει διὰ παντός τρόπου νὰ δεῖξη εἰς αὐτούς, ὅτι οὐ μόνον τοὺς σκέπτεται καὶ τοὺς προσέχει, ἀλλ' ὅτι καὶ τοὺς τιμᾷ ὅταν πρέπη καὶ ὅπως πρέπει, ἀμειβουσα τοὺς μόχθους αὐτῶν καὶ ἐπευλογοῦσα τὰς προσπάθειάς των, Ἡ συναντίληψις τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ ἔργον αὐτῶν δέον ὅπως εἶναι πλέον ἐκδηλος καὶ θετικὴ. Ἡ εὐθύνη τῆς ἐκάστοτε κατευθύνσεως τοῦ Ἄμβωνος κατὰ κύριον λόγον ἀνήκει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία χαράσσει τὴν ἀκολουθητέαν ὁδόν, καθορίζουσα καὶ τὴν στάσιν τῆς ἔναντι τῶν ἀναφυομένων προβλημάτων.

Ὁ Ἱεροκῆρυξ, ὡς ὄργανον, δὲν εἶναι φυσικὰ ἄμοιρος εὐθύνης δι' ὅσα λέγει καὶ κηρύσσει, ὑπεύθυνος ὢν ἔναντι τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλ' ἔχει καὶ αὐτὸς ἀνάγκην ὁδηγίων καὶ κατευθύνσεως, ἰδίως ἐπὶ τῶν συγχρόνων προβλημάτων τῶν ἀφορώντων εἰς κοινωνικὰ ἐν γένει ζητήματα. Ἄν ληφθῆ μάλιστα ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ Ἱεροκῆρυξ, εὐρισκόμενος μακρὰν τοῦ κέντρου, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παρακολουθῆ ἐκ τοῦ πλησίον τὴν σημειουμένην καθημερινῶς πρόοδον καὶ ἐξέλιξιν, μὴ ἐρχόμενος εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν μὲ τὰς ἐκδόσεις νέων βιβλίων καὶ ἐν γένει μὲ τὸν τύπον, εἶναι εὐκόλον νὰ ἐκτιμῶμεν τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκ τοῦ κέντρου παροχῆς τῶν στοιχείων ἐκείνων, διὰ τῶν ὁποίων καὶ αὐτὸς θὰ ἐνημεροῦται ἐγκαίρως καὶ ὁ Ἄμβων θὰ κατοχυροῦται καὶ θὰ συγχρονίζεται. Ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸ ἔτι τὸ κέντρον ὑπηρετῶν ὁ Ἱεροκῆρυξ χρειάζεται τὴν συνδρομὴν τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ Ἀρχῆς, διότι ἐν αὐτῷ οὐ μόνον τὸ μορφωτικὸν ἐπίπεδον τοῦ ἀκροατηρίου του, κατὰ τεκμήριον τοῦλάχιστον, εἶναι ὑψηλότερον, ἀλλὰ καὶ αἱ ἀξιώσεις τοῦ κέντρου ἀναμφιβόλως μεγαλύτεραι, ἡ δὲ θέσις τοῦ Ἱεροκῆρυκος δυσκολώτερα.

Διὰ τῆς στενωτέρας ἐπαφῆς τῶν Ἱεροκηρύκων μετὰ τῆς Διοικούσης Ἐκκλησίας, τὸ μὲν ἐπιτυγχάνεται πλήρης ἐνημέρωσις αὐτῆς περὶ τῆς συντελουμένης παρ' αὐτῶν σπουδαιοτάτης ἐργασίας καὶ τῶν ἐπὶ μέρους προβλημάτων καὶ ἀναγκῶν τοῦ κηρύγματος, τὸ δὲ συνεισφέρεται ἐκ τῆς πείρας ὅτι χρήσιμον στοιχεῖον, πρὸς κατατόπισιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὀργάνωσιν τοῦ θεοῦ κηρύγματος. Διὰ τοῦτο αἱ ὑποβαλλόμεναι ἐκθέσεις, ἀντὶ νὰ καταγίνονται μὲ τὴν τυπικὴν ὄλως ἀπαρίθμησιν τῶν γενομένων ὁμιλιῶν καὶ λόγων καὶ τὴν συνοπτικὴν σημείωσιν τῶν περιodiῶν αὐτῶν καὶ τῆς εἰς τοὺς λοιποὺς τομῆς τῆς πνευματικῆς τῶν δράσεως ἀπασχολήσεως αὐτῶν, δέον νὰ παρέχῃσι λεπτομερῆ ἐκκόντα τῆς ὅλης κινήσεως, ἥτις ἐνδιαφέρει τὴν Ἐκκλησίαν. Διὰ τῶν ἐν λόγῳ ἐκθέσεων δὲν εἶναι ἀρκετὴ ἡ θέσις τῶν ζητημάτων καὶ ἡ ὑπόδειξις τῶν ἀναγκῶν. Εἰς αὐτὰς δέον ὅπως περιλαμβάνονται προτάσεις καὶ γνώμαι τῶν ἐγγύτερον πρὸς τὰ πράγματα εὐρισκομένων ἐργα-

τῶν, αἱ ὁποῖαι νὰ τυγχάνωσι τῆς δεούσης προσοχῆς, νὰ μελετῶνται ἀρμοδίως καὶ νὰ ἔχῃσιν ἀπήχησιν.

Ὁ Ἄμβων εἶναι ἓνα τεραστίας σημασίας μέσον εἰς χεῖρας τῆς Ἐκκλησίας. Αὕτη δι' αὐτοῦ ἔρχεται εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ λαοῦ, ὅστις ἀναμένει ἐξ αὐτοῦ τὴν πνευματικὴν του τροφήν, ἀνάλογον πρὸς τὴν πνευματικὴν του ἡλικίαν καὶ ζωὴν, ἀλλὰ καὶ τὸν ὀρθὸν καὶ ἀσφαλῆ προσανατολισμόν. Ὁ Ἄμβων δὲν θὰ ἀγνοῆσῃ τοὺς ἀνοιγομένους ἐκάστοτε νέους ὀρίζοντας, ἀλλὰ θὰ τοὺς ἀτενίσῃ καὶ, ἐφ' ὅσον ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν ἀποστολὴν του, θὰ τοὺς χρησιμοποιήσῃ. Ὅλα τὰ σύγχρονα μέσα ἀνάγκη ὅπως χρησιμοποιηθῶσι καταλλήλως, ἵνα ὑψωθῆ ὁ Ἄμβων καὶ δυναθῆ οὕτω νὰ συγκρατῆ τοὺς ἀκροατάς, νὰ προκαλῆ τὸ ἐνδιαφέρον των καὶ νὰ προσελκύσῃ ὄχι τοὺς εὐσεβεῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι διάκεινται ψυχρῶς ἢ καὶ δυσμενῶς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν.

Τὸ κήρυγμα δὲν πρέπει νὰ μένη εἰς τὰ παλαιὰ καὶ τετριμμένα θέματα, τὰ ὁποῖα δὲν συγκινοῦν τὸν σύγχρονον ἀκροατὴν. Χρειάζεται συγχρονισμὸς καὶ τοῦ ἐνδύματος τοῦ λόγου καὶ τῶν θεμάτων, χωρὶς βεβαίως νὰ χάσῃ ὁ Ἄμβων τὸν χριστιανικὸν του χαρακτήρα. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ κηρύγματος δὲν εἶναι ἡ ἐφήμερος συγκίνησις τοῦ ἀκροατηρίου, ἀλλ' ἡ βαθυτέρα ἀπήχησις τοῦ λόγου, ὅστις πρέπει νὰ ὁμιλῆ κατ' εὐθειαν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀκροατοῦ. Τὸ κήρυγμα πρέπει νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὰς σημερινὰς ἀνάγκας, τὰς ἀνησυχίας τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου, τὴν δίψαν αὐτοῦ καὶ τὰ προβλήματα τοῦ τὸν ἀπασχολοῦν. Ὁ θεῖος λόγος ἔρχεται νὰ γονιμοποιήσῃ τὰς καρδίας τῶν χριστιανῶν μὲ τὴν δρόσον τοῦ Πνεύματος. Οἱ σπορεῖς τοῦ λόγου δὲν ἔμποροῦν νὰ ἀποδυθοῦν εἰς τὸ ὠραῖον καὶ εὐγενές ἔργον των μὲ πεπαιλωμένα μέσα, ἀλλὰ μὲ σύγχρονον ἄροτρον καὶ νέας μεθόδους. Μὲ ρητορείαν προσηρμοσμένην πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς συγχρόνου ἐποχῆς. Ὁ συγχρονισμὸς αὐτὸς εὐοδοῦται διὰ τῆς παρακολουθήσεως τῶν σημερινῶν ροπῶν τῆς κοινωνίας μας, διὰ τῆς ἐνδελεχοῦς μελέτης τῶν καταθλιπτικῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα σήμερον ἀξιοῦν τὴν ὀρθὴν των λύσιν, καὶ, γενικῶς, διὰ τῆς πλήρους ἐνημερότητος τῶν διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας. Τοιοῦτοτρόπως ἡ φάρετρα τοῦ Ἱεροκῆρυκος θὰ εἶναι πάντοτε πλήρης καὶ ἀνανεωμένη, «ἡ δὲ μάχαιρα τοῦ Πνεύματος, ὃ ἐστὶ ρῆμα Θεοῦ» (Ἐφεσ. στ' ,17) θὰ εἶναι ἐτοίμη καὶ στίλβουσα. Νέαι δυνατότητες θὰ προκύψουν, καὶ ὁ τίμιος μόχθος «τῶν εὐαγγελιζομένων τὴν εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθὰ» (Ρωμ. ι' ,15) θὰ δώσῃ καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Ἡ Ἐκκλησία οὕτω θὰ γνωρίζῃ τὰς δυνάμεις τῆς καὶ θὰ τὰς διαθέτῃ ἐπικαίρως καὶ καταλλήλως, οἱ ἐργάται αὐτῆς θὰ διαθέτωσι σύγχρονον ὀπλισμόν καὶ ὁ λαὸς θὰ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ

Ἡ ἄνοιξις τοῦ 1945 ἐσημείωνε τὴν πανωλεθρίαν τῆς ἱμπεριαλιστικῆς Ἰαπωνίας. Ἐκατοντάδες χιλιάδων πολιτῶν ἐφορευόντο ἀπὸ τῆς ἐκρήξεως τῆς ατομικῆς βόμβας τῶν Ἀμερικανῶν. Ὁ αὐτοκράτωρ εὐρίσκετο πρὸ ἀδιεξόδου. Στρατηγοὶ καὶ ἀνώτεροι ἀξιωματικοί, εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου, μὴ ὑποφέροντες τὸ ὄνειδος τῆς ἥττης, ἔθετον ἔσχατον εἰς τὴν ζωὴν των μὲ χαράκιον.

Εἰς τὴν ἀμηχανίαν αὐτὴν ὁ Πρίγκηψ Gaskuni, θεῖος τοῦ αὐτοκράτορος, καταφεύγει εἰς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ καὶ θερμὸν ἱεραπόστολον τῆς Ἰαπωνίας Dr. Kagawa.

«Εἴμεθα τελείως χαμένοι» τοῦ λέγει, «διότι τὸ ἠθικὸν ὄλων ἔχει πέσει. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι μόνον ὁ Χριστιανισμὸς μπορεῖ νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα, ἡ ὁποία εὐρίσκεται εἰς τὸ χεῖλος τῆς ἀβύσσου. Θὰ μᾶς βοηθήσετε νὰ ξανακτίσωμε τὴν Ἰαπωνίαν μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ;»

Ἄλλὰ ποῖος εἶνε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν ὁποῖον κατέφυγεν εἰς στιγμὰς κρίσεως καὶ αὐτὸς ὁ αὐτοκράτωρ ἀκόμη, πού ἐθεωρεῖτο ἕως τῶρα ὡς ἡμίθεος; Ὡς ἄλλος ἀπόστολος Παῦλος διατρέχει τῶρα τὴν Εὐρώπην καὶ ὁμιλεῖ καὶ διηγεῖται πῶς ἐγνώρισε τὸν Χριστὸν καὶ ποίαν κολοσσιαίαν ἐκχριστιανικὴν κίνησιν ἐδημιούργησεν ἀπὸ τῆς ἐπιστροφῆς του εἰς Χριστὸν, εἰς τὴν χώραν τῶν 80 ἑκατομμυρίων ὁμοειδῶν του.

Ὁ πατήρ του ἦτο Γραμματεὺς τῆς Αἰθίως. Ὡς Ἰάπων ἐδικαιοῦντο νὰ ἔχῃ πολλὰς γυναῖκας, ἐκ μιᾶς τῶν ὁποίων ὡς νόθος ἐγεννήθη ὁ Kagawa. Ἐμεγάλωσε εἰς ἓνα περιβάλλον ὅπου μόνον μῖσος καὶ φθόνον ἔβλεπε. Ἡ περιφρόνησις ὄλων τὸν ἐθλίβε. Ἦτο χαμένο πρόβατον. Ἄλλ' ὁ Χριστὸς ζητεῖ καὶ τρέχει νὰ σώσῃ αὐτὰ ἀκριβῶς τὰ χαμένα πρόβατα.

Ὅταν ἐσπουδαζεν εἰς τὸ Γυμνάσιον οἱ πλείστοι τῶν συμμαθητῶν του ἔζων μίαν ἔκλυτον ζωὴν. Οἱ διδάσκαλοι του τὸν ἐδίδαξαν ὅτι εἶνε ἀπόγονος τοῦ πηθήκου. «Ἀφοῦ εἶμαι ἀπόγονος ἐνὸς ζώου», ἐσκέφθη ὁ Kagawa, «ἡ κτηνὸς αὐτῆς ζωῆ συμφανεῖ πληρέστατα». Ἄλλὰ κάποτε ἓνας ἱεραπόστολος, ὁ Dr. Logan, ἐνῶ τοῦ ἐμάνθανε τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν, τοῦ μετέδιδε συγχρόνως καὶ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅταν ἀνεκάλυψα ὅτι ὁ Δημιουργὸς Θεὸς εἶνε ὁ Πατήρ μου, ἠσθάνθην μεγάλην χαράν. Ὁ Βουδισμὸς εἰς τὴν Ἰαπωνίαν εἶνε μιά νεκρὰ τελετή. Ὁ Σιντοϊσμὸς ἀπ' ἐτέρου εἶνε μιά ἀνεφάρμοστος θεωρητικὴ καθηκοντολογία. Ὅταν μὲ ἀνεκάλυψεν ὁ Χριστὸς εἰς τὴν ἔρημον τῆς ἀπωλείας μὲ πῆρεν εἰς τοὺς ὄμους του καὶ ἤρχισα νὰ προσεύχομαι:

«Θεέ μου, κάνε με ἓνα καλὸ παιδί!»

Ἄλλ' ὁ νεαρὸς Kagawa δὲν μπορῶσε νὰ κάμῃ

.....
δύναται νὰ ἀκούῃ εὐαρέστως τὴν φωνὴν τοῦ Ἄμβωνος μὲ περισσοτέρας ἐλπίδας τηρήσεως τοῦ αἰωνίου λόγου τοῦ Θεοῦ,

† Ἀρχιμ. ΤΙΜΟΘΕΟΣ ΜΑΤΘΑΙΑΚΗΣ

περισσότερα. Ὁ θεῖός του, ὅπου ἔμενε, ἐμίσει τὸν Χριστιανισμὸν. ἤρχισε νὰ προσεύχεται, ἀλλὰ κρυφὰ ἐκ φόβου μήπως ἀνακαλυφθῇ. Ἐπήγαινε εἰς τὸν κοιτῶνα του καὶ μόνον κάτω ἀπὸ τὸ ἐφάπλωμα του μποροῦσε νὰ προσεύχεται εἰς τὸν Χριστιανὸν Θεόν. Εἰς ἐκκλησίαν δὲν ἐτόλμα νὰ πάγῃ, διότι θὰ τὸν ἐδιωχῶν κακὴν κακῶς. Κάποτε ἐπεσεκέφθη ἓνα Ἀμερικανὸν ἱεραπόστολον καὶ τοῦ ἐζήτησε μερικὰ χριστιανικὰ βιβλία.

«Ἄλλὰ πιστεύεις εἰς τὸν Θεόν;» ἐκεῖνος τὸν ἠρώτησεν. «Ναί», τοῦ ἀπήντησε. «Προσεύχεσαι εἰς τὸν Χριστόν;» τὸν ξαναρώτησε. «Προσεύχομαι μέσα εἰς τὸ στρώμα μου» τοῦ ἀπήντησε. Ἐγέλασεν ὁ ἱεραπόστολος καὶ τοῦ παρετήρησεν: «Διατί τότε δὲν ἔρχεσαι εἰς τὴν ἐκκλησίαν;» «Ἄν ἔλθω» ἀπήντησεν ὁ κατηχούμενος, «κινδυνεύω νὰ διωχθῶ, πράγμα πού δὲν θέλω». «Τότε εἶσαι ἓνας δειλὸς νέος» τοῦ ὑπεδείχθη.

Δειλός! Ἄλλὰ κάθε Ἰάπων δὲν ἀνέχεται νὰ τοῦ πούν ὅτι εἶναι δειλός. «Καλά, ἂν νομίζετε ὅτι εἶμαι δειλός, θὰ ἔλθω εἰς τὴν ἐκκλησίαν, διὰ νὰ σᾶς διαψεύσω. Καὶ ἄς με διώξουν ἀπὸ τὸ σπῆτι», ἀπήντησεν ὁ Kagawa μὲ ἓνα ἐξαιρετικὸν θάρρος.

Ἔτσι ἀρχίζει ἡ χριστιανικὴ του σταδιοδρομία. Βαπτίζεται, ἀλλὰ καὶ ἐκδιώκεται. Πρῶν τοῦ εἶπαν ὅτι εἶνε ἀπόγονος ἐνὸς ζώου, τοῦ πηθήκου. Τώρα μανθάνει ὅτι εἶνε παιδί τοῦ Θεοῦ. Τί χαρά! Ἄλλὰ πρέπει νὰ φανῇ ἀντάξιός τῆς μεγάλης αὐτῆς τιμῆς. Ἄν ὁ Χριστὸς τὸν ἔσωσεν ἄθλιον καὶ ἐγκαλεσιμμένον, τῶρα αὐτὸς πρέπει μὲ τὴν σειρὰν του νὰ βοηθήσῃ τόσους ἄλλους δυστυχεῖς ἁμαρτολόγους. Μὲ τὴν μητέρα του ἀποφασίζει νὰ κατοικήσῃ εἰς τὰ slums, εἰς τὰ πιδ ἔλεεινά μέρη. Ἐκεῖ ἐνοικιάζει ἓνα σπῆτι πού ἐθεωρεῖτο στοιχιωμένο καὶ κανεὶς δὲν ἐτόλμα νὰ μείνῃ. Οἱ Ἰάπωνες πολὺ πιστεύουν εἰς τὰ φαντάσματα. Διὰ τοῦτο ἡ τόλμη του Kagawa ἐνίσχυσε τὸ κῆρὸς του.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἓνας ἐργάτης ἐφόνευσε κατὰ λάθος ἓνα συνάδελφόν του. Κατεδικάσθη εἰς φυλάκισιν. Μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του ὁμως δὲν εἶχε ἡσυχίαν. Τὸ φάντασμα τοῦ ἀδικοτωμένου φίλου εὐρίσκετο διαρκῶς ἐμπρὸς του. Κατέφυγε εἰς τὸν Kagawa.

«Σὲ καταδιώκει ἀκόμη τὸ φάντασμα τοῦ σπητιοῦ;» τὸν ἠρώτησε.

«Ὁχι» εἶπεν ὁ Kagawa.

Τότε ἐπίτρεψέ με νὰ συγκατοικήσω καὶ νὰ με ἀπαλλάξῃς μὲ τὴν παρουσίαν σου ἀπὸ τὸ φάσμα αὐτὸ πού με ἐνοχλεῖ», ἰκέτευσεν ὁ δυστυχής.

Ἐθεραπεύθη μὲ τὴν προσευχὴν καὶ μὲ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Χριστοῦ, ὁ Ὅποιος εἶνε εἰρήνη καὶ ἀφοβία. Ἀργότερον ἐξελέχθη εἰς θερμὸν συνεργάτην του εἰς τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα.

Εἰς διάστημα 25 ἐτῶν ὁ μικρόσωμος Kagawa ὠδήγησε εἰς τὸν Χριστὸν 4. 000. 000 Ἰάπωνας καὶ ἀποτελεῖ σήμερον τὸ ἰσχυρότερον ἐκκλησιαστικὸν σῶμα. Μετὰ τὸν Ρωμαιοκαθολικὸν ἱεραπόστολον Fransisco de Xavier, ὁ ὁποῖος πρῶτος τὸν 16ον αἰῶνα εἰσήγαγε τὸν Χριστιανισμὸν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, ἀγρίως σφαγείς διὰ τοῦτο, ἔρχεται σήμερον ὁ νέος Παῦλος

—έτσι τὸν ὀνομάζουν οἱ Ἰάπωνες—να μεταφέρῃ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τόσους δυστυχισμένους. Διαρκῶς μετακινεῖται. Πολλάκις ἄγρυπνος, νηστικός, κατάκοπος, διατρέχει τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἑκατοντάδας μιλίων διὰ προσφθάζῃ νὰ κηρύξῃ. Συνήθως ὀμιλεῖ εἰς μεγάλους χώρους ἢ εἰς τὸ ὑπαιθρον. Ἐπειδὴ ὁ Ἰάπων εἶνε λιτοδίαιτος, συνήθως τρώγει μόνον ρύζι, ὁ Kagawa συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ ὀργανώσῃ χριστιανικοὺς κύκλους μὲ στόχον τὴν ἐντατικωτέραν καλλιέργειαν τῆς γῆς. Οἱ κύκλοι αὗτοι ἐμπνέονται εἰς τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν γῆν ἀπὸ τὸ 35 κεφ. τοῦ Πρωφ. Ἡσαίου.

Σήμερον ἡ Ἰαπωνία εὐρίσκεται εἰς κρίσιμον περιόδον. Διαρκούντος τοῦ πολέμου 2.400.000 σπίτια κατεστράφησαν καὶ περὶ τὰ 10.000.000 ἀνθρώπων ἐχάθησαν. Ὁ κομμουνισμὸς εἶνε ἡ μεγαλυτέρα ἀπειλή. Διὰ τοῦτο ὁ Kagawa εἶνε γνωστός καὶ ὡς κοινωνικός ἀναμορφωτής. Πρῶτος αὐτὸς ἴδρυσεν τὰς ἐργατικὰς ἐνώσεις καὶ προσπαθεῖ εὐὰ ἐμβολιάσῃ κάθε ἐργατικὴν κίνησιν μὲ τὸ εἰρηνικὸν πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ.

«Μεγάλαι αὐτοκρατορίαι, ἡ Βαβυλὼν, Ἄσσυρία, Ρώμη καὶ Ἑλλάς, παρήλθον εἰς τὴν ἱστορίαν. Ἀκόμη καὶ ὁ ἐκλεκτὸς οἶκος τοῦ Δαβὶδ δὲν ἀπὴλλάγη τιμωρίας τοῦ Θεοῦ, ὅταν δὲν ἐβάδιζεν ὀσίως.» Ἐτσι σήμερον καὶ μὲ τὴν Ἰαπωνίαν», γράφει ὁ Kagawa.

Σήμερον ὁ Ἰάπων αὐτοκράτωρ καλεῖ τὸν ἑαυτὸν του ἀπλοῦν ἄνθρωπον. Ὅχι πλέον ἡμίθεον. Νέον Σύνταγμα ἐψηφίσθη πὸν παρέχει τὴν ἐλευθερίαν χριστιανικῆς δράσεως. Ἐπὶ αἰῶνας ἡ Ἰαπωνία ἀνεγνώριζε τὴν ἐπίσημον πορνείαν. Τώρα ἀπηγορεύθη. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου αὐτὸς μόνος ἐμυσολάβησε διὰ τὴν συμφιλίωσιν μὲ τὴν Κίναν. Μόλις ἔληξεν ὁ πόλεμος αὐτὸς παρεκλήθη ἀπὸ τὸν τότε Ἰάπωναν πρωθυπουργὸν πρίγκηπα Κοσιὶ νὰ μεταβῇ πρὸς συνάντησιν τοῦ προέδρου Ρούζβελτ καὶ νὰ συνάψῃ εἰρήνην. Ἐπιστρέψας ὅμως ἐφυλακίσθη ὑπὸ τῆς πολεμοχαροῦς μιλιταριστικῆς μερίδος, μετ' αὐτοῦ δὲ 400 περίπου ἄλλοι ἱερεῖς ἐφυλακίσθησαν.

«Ἐπειδὴ ἡμεῖς ἐδῶ εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ἐχάσαμε ὅλα, τώρα μποροῦμε ν' ἀντιληφθοῦμε ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλη διέξοδος ἀπὸ τὸν Χριστόν. Σεῖς οἱ Εὐρωπαῖοι ἔχετε ἀκόμη πολλά. Ἡμεῖς οὐδὲν ἔχομεν. Τώρα τρώμε νερόβραστο ρύζι καὶ νερό. Τώρα μηδὲν κατέχοντες ἀνακαλύπτουμε τὸν Ἰησοῦν», ἔλεγε πρὸ ἡμερῶν ὁ Kagawa εἰς τὸ Λονδίνον.

Εἰς τὸ βιβλίον τοῦ The Religion of Jesus γράφει ὁ Kagawa πόσον ὁ χριστιανὸς εἶνε εὐρύτερος ἀντιλήψεως ἀπὸ τὸν κομμουνιστὴν :

«Ὁ Ἰησοῦς ἔδειξεν ὅτι ἰδεῶδες τῆς τελειότητός μας εἶνε ἡ ὁμοίωσις μας μὲ τὸν Οὐράνιον Πατέρα. Ἄν, ἐνῶ ὀφείλω ν' ἀνέλθω μίαν κλίμακα ὕψους 100 μέτρων, σταματῶ εἰς τὰ 30 μέτρα, εἶμαι ἁμαρτωλὸς κατὰ τὴν διαφοράν τοῦ ὑπολειπομένου ὕψους. Οἴοσθ' ἄρα, πὸν ἐνῶ ἐκλήθη νὰ στεφθῇ βασιλεὺς, καθ' ὁδὸν σταματᾷ εἰς ἓνα χωριὸν καὶ γίνεται ἄσχημος δῆμαρχός του, χάνει τόσον ὅσον θὰ ἐκέρδιζεν ἂν ἐγένετο βασιλεὺς. Ὁ Κύριος μᾶς ἀπεκάλυψε μίαν μεγίστην ἀλήθειαν. Ὅτι, ἂν ὁ Θεὸς εἶνε Πατὴρ μας καὶ ἡ πρὸς Αὐτὸν ὁμοίωσις μας εἶνε ὁ προορισμὸς

μας ἐδῶ ἐπὶ τῆς γῆς, χάνουμε τὰ μέγιστα καὶ χανόμεθα ἂν, ἀντὶ συνεχῶς ν' ἀνερχόμεθα πρὸς τὸν Οὐρανόν, κυμαινόμεθα εἰς μικρὰ ὕψη ἀπὸ τῆς γῆς.

Ὅχι, δὲν εἴμεθα πτωχοί. Ἐχομε πολλά. Τὸ πᾶν εἶνε στὰ χέρια μας. Τὰ βουνά, οἱ ποταμοί, τὰ ἄστρα, οἱ ὠκεανοί, τὸ μυστικὸν τῆς παντοεινῆς χαρᾶς, εἶνε ὅλα ἰδικὰ μας. Ἡ θέσις μου εἶνε πρὸ πλεονεκτικῆς παρὰ ἑνὸς κομμουνιστοῦ. Ἀντὶ ἑνὸς Kyosanshugi = παν-κοινοκτημοσύνη, ὅπως ἐπαγγέλεται ὁ Κομμουνισμὸς, ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ ἔχομε τὴν Shinsanshugi = Θεο-κτημοσύνην. Μποροῦμε ν' ἀποκτήσωμε τὸν Θεόν. Ὑπάρχει εὐλογία μεγαλυτέρα ἀπ' αὐτήν ;»

Μετὰ τὸν μαρτυρικὸν θάνατον τοῦ Fransisco de Xavier, ἀπηγορεύθη αὐστηρῶς ἡ εἰσοδος τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὴν Ἰαπωνίαν. Ἡ Βίβλος ἦτο ἀγνωστος Οὐδέμια δὲ μετάφρασις ὑφίστατο Ἰαπωνιστί. Ἄλλ' ὁ Θεὸς διὰ θαυμάτων ἐνεργεῖ. Ὁ Kagawa ἐξήγησε τὰς συνθήκας τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου.

Πρὸ 91 ἐτῶν εἶχε συναφθῆ μία ἐμπορικὴ συνθήκη μεταξὺ Ἰαπωνίας καὶ Ἀμερικῆς. Ἐνα Ὀλλανδικὸν πλοῖον ἐπετράπη νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν λιμένα τῆς Nagasaki καὶ κάποιος ἐκ τοῦ πληρώματος ἔρριψε κρυφίως εἰς τὴν θάλασσαν μίαν δευρατόδετον Βίβλον. Ὁ δήμαρχος τῆς πόλεως εἶχε δώσει αὐστηρὰς διαταγὰς οὐδεὶς ἐκ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τοὺς Εὐρωπαίους ἐκ φόβου μήπως... μολυνθῇ ἀπὸ τὸ κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ. Καὶ διὰ νὰ βεβαιωθῇ περὶ τούτου τὴν ἐπομένην ἔκαμε μίαν ἐπιθεώρησιν μὲ τὴν πολυτελή του ἀτμάματον. Ὅταν εἶδε τὸ Βιβλίον νὰ πλῆθ' ἐπὶ τῆς θαλάσσης, πλήρης περιεργείας τὸ περισυνέλεξε καὶ τὸ πῆρε κατ' οἶκον. Ἠρώτησεν ἓνα εὐρωπαῖον ἱατρόν, ὁ ὁποῖος εἶνε τὴν πραγματικότητα ἦτο ἱεραπόστολος μετημφιεσμένος, νὰ τοῦ τὸ μεταφράσῃ. Ἀλλὰ γρήγορα ὁ μεταφραστὴς ἔγινε καὶ κατηχητὴς καὶ μίαν ἡμέραν ἐβάπτισε τὸν Δήμαρχον. Ἐτσι πρωτοεἰσήλθε ἡ Βίβλος εἰς τὴν Ἰαπωνίαν.

Μετὰ τὸν Ρωσο-Ἰαπωνικὸν πόλεμον Ρῶσοι Ὀρθόδοξοι ἱεραπόστολοι ἴδρυσαν μερικὰς Κοινότητας ἐξ Ὀρθοδόξων Ἰαπώνων, οἱ ὁποῖοι σήμερον ἀριθμοῦνται περὶ τὰς 35 χιλιάδας. Δυστυχῶς ὅμως, ἐνῶ ἡ Ὀρθοδοξία θὰ ἠδύνατο νὰ διαδοθῇ ἐπιτυχέστερον παρὰ ὁ Προτεσταντισμὸς εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, οὐδὲν γίνεται. Διότι οἱ Ὀρθόδοξοι Ἰάπωνες ἱερεῖς εἶνε τελείως ἀγράμματοι. Αἱ Κοινότητές των ἀδιοργάνωτοι διαρρέουν. Θερησκοληψία καὶ ποικίλαι δεισιδαιμονίαι ἔλαβον μορφήν ἐπιδημίας. Καὶ ἡ μὲν Ἐκκλησία Μόσχας σήμερον οὐδὲν ἐνδιαφέρον δεικνύει πρὸς τὰς φυτοζωούσας Ἐκκλησίας τῆς Ἰαπωνίας. Δὲν δύναται ἄραγε ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος νὰ δεῖξῃ κάποιον ἐνδιαφέρον, προσκαλοῦσα διὰ τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας» ζηλωτὰς νέους νὰ σπουδάσουν ἐν Ἀθήναις τὴν Ὀρθόδοξον Θεολογίαν ; Τοιαῦτοι εὐκαιρίαι δὲν πρέπει νὰ χάνονται.

Ὁ Kagawa συνεχῶς βροντοφωνεῖ, ὅτι ἂν δὲν ἀκολουθήσωμεν εἰλικρινῶς τὸν Ἰησοῦν οὐδέμια ἄλλη ἐλπὶς ὑπάρχει ν' ἀλλάξῃ ὁ κόσμος. Ἀπεναντίας, ἀπὸ τοῦ κακοῦ εἰς τὸ χειρότερον θ' ἀβαίη. Ἄλλ' ἡ Γραφή

ἔχει ἀπελευθερωτικὴν δύναμιν, μεγαλυτέραν ἀπ' οἰονδήποτε ἄλλο μανιφέστο. Εἰς μερικὸς ἢ Βίβλος ἔχει σημασίαν ἀρχαιολογικὴν ἢ μεταφραστικὴν. Ἀλλὰ διὰ τὸν Kagawa ἢ Βίβλος σημαίνει πλήρη ἐλευθερίαν καὶ σωτηρίαν, φυσικὴν, πνευματικὴν, ἠθικὴν, κοινωνικὴν, ἀτομικὴν καὶ γενικὴν.

Αὐτὸς ὁ ἡμίτυφος ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, διότι τὰ τραχώματα ἔβλαψαν τὴν ὄρασίν του, σήμερον εὐαγγελίζει καὶ ἐκχριστιανίζει τὴν Ἰαπωνίαν, τὴν χώραν τῶν 80 ἑκατομμυρίων Βουδιστῶν. Αἱ προσευχαί μας τὸν συνοδεύουν.

Ὁξφόρδη

Ἀρχιμ. ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ ΤΙΜΙΑΔΗΣ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤ. ΜΟΡΦΩΣΙΝ

Κατὰ τὸν λήξαντα Αὐγουστον συνεκροτήθη ἐν Τορόντο τοῦ Καναδᾶ συνεδρία τῆς Παγκοσμίου Συνελεύσεως «τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου διὰ τὴν Θρησκευτικὴν Ἐκπαίδευσιν». Τὸ ὄνομα τοῦτο ἀντικατέστησεν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1947 τὸ ὄνομα «Διεθνῆς Ἑνωσις Κυριακῶν Σχολείων».

Τὴν μεγάλην ταύτην Συνέλευσιν ἀπετέλεσαν τρία τμήματα : Ἐκπαιδευτήριον, Σύμβαισις, καὶ Συνέλευσις.

Τὸ Ἐκπαιδευτήριον ἦτο Συνέλευσις ἀντιπροσώπων πασῶν τῶν ἐθνικῶν ομάδων, εἰς τὴν ὁποίαν μετέσχον περὶ τοὺς 250 ἀντιπρόσωποι, αἱ ἐργασίαι δ' αὐτῆς διήρκεσαν ἀπὸ τῆς 22 Ἰουλίου μέχρι τῆς 10 Αὐγούστου. Εἰς τὴν Συνέλευσιν ταύτην ἐμελετήθησαν τὰ προβλήματα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν θρησκευτικὴν διαπαιδαγώγησιν.

Ἡ Σύμβαισις ἦτο ἡ Συνέλευσις χιλιάδων προσώπων, ἧτις ἐπηκολούθησεν εὐθὺς μετὰ τὸ «Ἐκπαιδευτήριον» (Istituto) καὶ ἔλαβε χαρακτήρα μᾶλλον Παγκοσμίου ἐκδηλώσεως.

Ἡ δὲ Συνέλευσις ἀπετελέσθη ἀπὸ 2 ἀντιπροσώπων ἐξ ἐκάστης ἐθνικῆς ομάδος, ἐκλείσει δὲ τὰς ἐργασίας τῆς μεγάλης ταύτης συναθροίσεως δι' ἀποφάσεων, αἰτινες ἐκρίθησαν ἀναγκαῖαι διὰ τὴν πρόοδον τοῦ ἔργου. Αὕτη εἶναι ἡ νομοθετικὴ Συνέλευσις «τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου διὰ τὴν Θρησκευτικὴν Ἐκπαίδευσιν».

Εἰς τὴν μεγαλειώδη ταύτην Συνέλευσιν συνεζητήθησαν πάντα τὰ προβλήματα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν θρησκευτικὴν μόρφωσιν, εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον, διὰ τοῦ Σχολείου, τῆς Οἰκογενείας καὶ τοῦ Κυριακοῦ Σχολείου, ὡς καὶ τὰ σχετικὰ προβλήματα μετὰ τὴν παιδικὴν, νεανικὴν καὶ ἀνδρικήν ἡλικίαν τῶν διδασκασομένων ἐν σχέσει πρὸς τὸν τρόπον καὶ τὴν μέθοδον τῆς διδασκασίας ὕλης. Ἐξητάσθησαν ἐπίσης καὶ τὰ προβλήματα τῆς θρησκευτικῆς μορφώσεως, τὰ ἔχοντα σχέσιν πρὸς τὰς κοινωνικὰς συνθήκας καὶ αἱ εὐθύναι τῶν κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν, ἐτέθησαν δ' ὑπὸ μελέτην καὶ συζητήσιν τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα γενικώτερον εἰς τὴν διεθνή θρησκευτικὴν διοργάνωσιν. Ἐν ὀλίγοις εἰς τὴν Συνέλευσιν ταύτην ἐξητάσθη πᾶν ὅ,τι συμβάλλει εἰς τὴν τελειοποίησιν τῆς θρησκευτικῆς μορφώσεως ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

Νεάπολις Ἰταλίας

Ἀρχιμ. Βενέδικτος Κατσανεβάκης

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ ἑορτὴ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ.

Ἀνακριβῶς ρωμαϊκά τινα μαρτυρολόγια συνδέουν τὴν τῆ 14 ἑνεσιῶτος μηνὸς ἑορταζομένην ὕψωσιν τοῦ τιμίου Σταυροῦ πρὸς τὴν ἐκ τῆς περσικῆς αἰχμαλωσίας ὑπὸ τοῦ Ἡρακλείου (610—641) ἀνάκτησίν του. Ἐκ πολλῶν μαρτυριῶν προκύπτει ὅτι ἡ ἑορτὴ αὕτη ἦδη ὑφίστατο πρὸ τοῦ Ἡρακλείου. Ἡ ὕψωσις τοῦ Σταυροῦ πρὸς προσκύνησιν ἐγένετο μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς κατὰ Μάϊου τοῦ 326 ὑπὸ τῆς μητρὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἁγίας Ἐλένης εὐρεσίαν αὐτοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις, ἡ δὲ πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ γεγονότος θεσπισθεῖσα ἑορτὴ ὤρισθη διὰ τὴν 14 Σεπτεμβρίου, ἦτοι τὴν ἐπαύριον τοῦ ἐγκαινισμοῦ τοῦ ἐν τῇ ἁγίᾳ Πόλει ἀνεγερθέντος ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σατήρος ἐπὶ Μακαρίου Α' ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων (314—333). Μεινέχθη δ' ὁ ἑορτασμός ἀπὸ τοῦ Μαΐου εἰς τὸν Σεπτέμβριον τὸ μὲν ἵνα μὴ συμπίσῃ πρὸς τὴν ἑορτὴν τῆς ἀναμνήσεως τῶν ἐγκαινίων τοῦ ναοῦ, τὸ δὲ διότι θὰ συνέπιπτε πρὸς τὰς κατὰ Μάϊον ἡμέρας τῆς Πεντηκοστῆς, ὁπότε θὰ ἦτο ἀσυμβίβαστος πρὸς τὸν χαρμόσυνον αὐτῶν χαρακτήρα. Ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξανδρείας Γεωργίου συνταχθέντος βίου Ἰωάννου τοῦ Χουσοστόμου τεκμηριοῦται ὅτι ἐπὶ Χουσοστόμου ἐν ΚΠόλει ἑορτάζετο ἡ Ὑψωσις τοῦ Σταυροῦ τῆ 14 Σεπτεμβρίου, καὶ ἐκ τοῦ βίου δὲ Μαρίας τῆς αἰγυπτίας († 522) καὶ τῶν βίων Συμεῶνος τοῦ κατὰ Χριστὸν σαλοῦ († περὶ τὸ 590) καὶ τοῦ ΚΠόλεως Ἐδνυχίου († 582) μαρτυρεῖται ὅτι ἡ ἑορτὴ αὕτη ἐτελεῖτο περὶ τὰ τέλη τοῦ ε' αἰῶνος. Δοθέντος δ' ὅτι ἡ ἑορτὴ τῆς ἀναμνήσεως τῆς Ὑψώσεως ἐθεσπίσθη διὰ τὴν 14 Σεπτεμβρίου ὑπὸ συνόδου πολυαριθμῶν ἐπισκόπων, πολλαχόθεν τοῦ κράτους συνελθόντων ἐν Ἱεροσολύμοις τῷ 335 πρὸς ἐγκαινισμὸν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, ἐξηγεῖται ἐντεῦθεν ἡ εὐθὺς μετὰ ταῦτα διάδοσις τῆς ἑορτῆς ἀνὰ σύμπαντα τὸν χριστιανικὸν τῆς τε Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως κόσμον καὶ ἡ τῆς εὐρέσεως τοῦ Σταυροῦ μνεῖα ὑπὸ τε τῶν ἀνατολικῶν καὶ τῶν δυτικῶν πατέρων.

Τὸ παιδομάζωμα.

Ἡ δημοσίευσίς τῆς Ἐκδόσεως τῆς Βαλκανικῆς Ἐπιτροπῆς δι' ὅσων ἀνακοινοῖ περὶ τῆς τύχης τῶν ὑπὸ τῶν κομμουνιστοσυμμοριῶν ἀπαχθέντων ἑλληνοπαίδων ἀνεξωγογήνησε τὸ ὑπὲρ αὐτῶν πάγκοινων ἐνδιαφέρον, εἶνε δὲ χαρακτηριστικὴ ἡ ἀγανάκτησις τοῦ τύπου διὰ τὴν «μεγάλην ἀνθρωπίνην τραγωδίαν», τῆς ὁποίας δημιουργοὶ εἶνε οἱ γείτονες τῆς Ἑλλάδος δορυφόροι τοῦ σιδηροῦ παραπετάσματος. Κατὰ τὴν τόσον ἐπίσημον διαπίστωσιν τῆς Ἐκδόσεως τῆς Βαλκανικῆς Ἐπιτροπῆς, «ἡ θεμελιώδης ἀποτυχία πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος τούτου οὐ μόνον ἀποτελεῖ συνεχῆ πηγὴν διεθνῶν προστριβῶν, ἀλλὰ καὶ ἐξαναγκάζει εἰς συστηματικὴν περιφρούρησιν τῶν στοιχειωδέστερων ἀνθρωπιστικῶν ἀρχῶν τοῦ ΟΗΕ».

Ὁ διωγμός.

Ἡ κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ διωκτικὴ μαγία τοῦ

κομμουνισμοῦ ἐπιτείνεται ὁσημέραι εἰς πάσας τὰς δρισηροὺς τοῦ σιδηροῦ παραπετάσματος χώρας. Πρόσφατοι ἐξ Οὐγγαρίας εἰδήσεις ἀνακοινοῦν τὴν ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας ἀθρόαν διάλυσιν μονῶν, σύλληψιν, ἐγκάθειρξιν καὶ περιορισμὸν εἰς στρατόπεδα συγκεντρώσεως χιλιάδων ἐπισκόπων, ἱερέων καὶ μοναχῶν τοῦ ρωμαιοκαθολικοῦ δόγματος. Ἐσχάτως ὁ διωγμὸς ἐκινήθη καὶ κατὰ τῶν εὐαγγελικῶν. Ἐν τῇ ἀνατολικῇ Γερμανίᾳ συνελήφθη ὁ διαπρεπὴς Ἐθαγγελικὸς Ἐπίσκοπος Βερολίνου καὶ Μπράντεμπουργε *Dr Otto Dibelius*, ἡ δίωξις του δὲ κρατεῖ ἀνάστατον τὴν Εὐαγγελικὴν Ἐκκλησίαν. Ἀλλὰ καὶ τὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας τῶν δορυφόρων δὲν ἀφήκαν ἡσύχους τὰ κομμουνιστικὰ αὐτῶν καθεστῶτα, προσβάττα εἰς τὴν κατάργησιν θεολογικῶν καὶ ἱερατικῶν σχολῶν, θεσπίσαντα διδασκαλίας τῆς μαρξικῆς κοινωνιολογίας καὶ κατασκευάσαντα ἱερατικοὺς συνδέσμους τῆς ἀρεσκείας των.

Πρὸς πνευματικὴν ἐπανάστασιν.

Εἰς τὸν ἀπὸ τοῦ κομμουνισμοῦ κίνδυνον ἐπέστησε τὴν προσοχὴν καὶ ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος τοῦ *Chichester Dr Bell*, πρόεδρος τῆς ἐν Τορόντο κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον συνελθούσης τὸ τρίτον Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἧς μέλος ἀποτελεῖ, ὡς γνωστόν, καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας ΚΠόλεως Σεβ. Μητροπολίτης Θυατείρων κ. Γερμανός. Διαπιστῶν ἀπὸ ραδιοφώνου τὴν ἐπέκτασιν τῆς «κοινωνικῆς νόσου» ταύτης, ὡς πηγὴ τῆς διεπίστασε τὴν «παραμέλησιν τῶν πνευματικῶν πραγματικότητων καὶ τὴν μέχρι μνηλοῦ ὁστέων διεπίστασιν τῆς ἀντιλήψεως ὅτι ἐνδιαφέρον τὸν ἄνθρωπον μόνον αἱ ὕλικαι ἀξίαι». Οἱ τροφίμοι τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ εἶνε ἐμποτισμένοι μὲ ἀρχὰς καὶ πεποιθήσεις ἐγγυτέρας μᾶλλον πρὸς τὴν μαρξικὴν φιλοσοφίαν παρὰ πρὸς τὴν θρησκείαν. Εἰς τοῦτο, προσέθεσε, συνετέλεσε καὶ ἡ εὐνοῦσα τὴν διάδοσιν τῶν μαρξικῶν θεωριῶν σημερινῆς ἐπίστασε τῆς στοροφῆς πρὸς τὰς τεχνικὰς ἐπιστήμας. Ὡς ἀντίδοτον ὁ *Dr Bell* ἐξεκάλεσεν εἰς πνευματικὴν ἐπανάστασιν. Ὁ ἀγὼν σήμερον διεξάγεται μεταξὺ τοῦ ὕλισμοῦ καὶ τῶν δεχομένων ἡρεσίαν εἰς τὰς πνευματικὰς ἀξίας. Ἀποτελεῖ βεβαίως σήμερον γενικὸν αἴτημα ἡ ἀξίωσις μιᾶς ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβολῆς τῆς κοινωνικῆς τάξεως, δὲν δύναται δὲ τις νὰ ἀρνηθῇ ὅτι ἡ γένεσις καὶ διάδοσις τοῦ κομμουνισμοῦ ὀφείλεται καὶ εἰς τὴν ἐσφαλμένην συγκέντρωσιν τοῦ δυτικοῦ κόσμου εἰς τὰς οἰκονομικὰς ἀξίας. Οὐχ ἦντο ὁμως τὸ πραγματικὸν τῆς καταστάσεως φάρμακον δὲν ἐγκρατεῖ ἀποκλειστικῶς εἰς μίαν οἰκονομικὴν μεταβολήν, ἀλλ' ὅτι πρὸ παντὸς ἀπαιτεῖται εἶνε μεταβολὴ πνευματικὴ. Τὸ κακὸν δὲν ἐκρίζουται διὰ πολέμων ἢ νόμων. Δέον νὰ ἐπιστρατευθῶν καὶ τεθοῦν εἰς κίνησιν αἱ πνευματικαὶ δυνάμεις. Ὁ ἐχέφρων, λοιπὸν, κόσμος, καλεῖται πρὸς πνευματικὴν ἐπανάστασιν.

Ἐπὶ τέλους.

Πολλὴν τὴν ἀνακούφισιν ἠσθάνθη ἡ κοινὴ γνώμη ἐκ τῆς προχθρὰς δημοσιευθείσης ἐν τῇ Ἐφημερίδῃ τῆς

Κυβερνήσεως ἀστυνομικῆς διατάξεως τῆς νέας Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Ἀθηνῶν, θετούσης τέρμα εἰς τὰς δημοσίαι ὑπὸ ἀσυνειδήτων ἐκδηλουμένας ἀπρεπείας κατὰ τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν ἡμῶν ἱερῶν καὶ ὁσίων. Θεωροῦμεν ἐπάναγκες νὰ παρατεθῇ ὀλόκληρος ἡ διάταξις διὰ νὰ πληροφροηθοῦν οἱ ἀναγνώσται τῆς «Ἐκκλησίας» εἰς ποίας χυδαιότητας ἐκτρέπεται ἡ φαυλότης ἐνίων πρὸς ἐπίστασιν τῆς ἀπειλούσης τὴν ἑλληνικὴν νεολαίαν ἰδίως διαφθορᾶς, ἧτις τοσαύτην προκαλεῖ τὴν ἀγανάκτησιν καὶ τὴν ἀηδίαν τῆς ὕγιους μερίδος τῆς κοινωνίας.

«Ἡμεῖς ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν Δημήτριος Βρανόπουλος, ἀποβλέποντες εἰς τὴν περιφρούρησιν τοῦ πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ τὴν πατρίδα ὀφειλομένου ὀσβασμοῦ, τὴν ἐκρίζωσιν τῆς πρὸς τὸ βλασφημεῖν δημοσίαι τὰ θεῖα ὀσπῆς ἐνίων ἀιδῶν καὶ τὴν στήριξιν τῶν ἡθῶν ὡς καὶ τῶν ἀγνῶν οἰκογενειακῶν παραδόσεων, ἔχοντες ὑπ' ὄφει τὰ ἄρθρα τοῦ σχετικοῦ νόμου, ἀπαγορεύομεν τὴν κυκλοφοσίαν ἐντύπων ἢ φυλλαδίων προσβαλλόντων καταφανῶς τὴν δημοσίαν αἰδῶν, ὡς καὶ εἰκότων, ἐμβλημάτων, φωτογραφιῶν ἢ ἄλλων ἀντικειμένων ἀσέμων ἢ ἀνηθικῶν.

Ἀπαγορεύομεν τὴν διὰ ζώσης ἀνάμειψιν δημοσίαι ἀσμάτων καθαιπομένων τῆς θρησκείας ἢ τῆς πατρίδος ἢ τῶν ἑλληνικῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων ἢ τὴν μετάδοσιν εἰς τὸ κοινὸν παρομοίων ἀσμάτων διὰ δίσκων γραμμοφώνου ὡς καὶ τὴν διὰ φυλλαδίων ἢ ἄλλων ἐντύπων δημοσίευσιν ἀσμάτων τοιοῦτον περιεχομένου.

Ἀπαγορεύομεν τὰς δημοσίαι πρὸς κοινὸν σκάνδαλον ἐνώπιον τοῦ κοινῶ ἀνηθικῶς ἢ ὕβριστικῶς ἢ χυδαίας ἐκφράσεως ἢ κινήσεως ἢ ἐμφανίσεως. Εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην δὲν ὑπάγονται αἱ ἀπὸ θεάτρων πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς τέχνης ἐμφανίσεις γενικῶς, ἐκτὸς ἐὰν αὐταὶ ἔχουν χαρακτηριστικῶς τὸν τύπον τοῦ χυδαίου ἢ ὕβριστικοῦ ἢ ἀνηθικοῦ.

Ἀπαγορεύομεν τὴν κυκλοφοσίαν εἰκότων ἢ ἄλλων ἐμβλημάτων, ἢ φωνογραφικῶν δίσκων δι' ὧν ἐξυμνοῦνται ἐγκληματικαὶ πράξεις, ἢ ἀνηθικότητες ἢ χυδαιότητες ὡς καὶ τὴν διὰ φυλλαδίων ἢ ἄλλων ἐντύπων ἢ δημοσίευσιν ὕμνων εἰς τοιαύτας πράξεις.

Ἀπαγορεύομεν τὴν δημοσίαι διακομῶδῆσιν τῆς θρησκείας ἢ τῶν ἐκπροσώπων αὐτῆς, ἢ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τοῦ ἔθνους ἢ τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν. Ἀπαγορεύομεν τὰς δημοσίαι βλασφημίας ἢ ὕβριστικῶς ἢ περιφρονητικῶς ἐκφράσεις κατὰ τῶν Θεῶν ἢ προσώπου ἢ ἀντικειμένου ἀφιερωμένου εἰς τὴν θεῖαν λατρείαν. Ἀπαγορεύομεν τὰς δημοσίαι ὕβρεις καθ' ὅσον δὴποτε ἀτόμου, ἐφόσον αὐταὶ ἀποτελοῦν προσβολὴν τῆς δημοσίας αἰδοῦς ἢ ἡθικῆς. Δι' ἀποφάσεων ἡμῶν δύναται ἐκαστοτε νὰ καθορίζονται ἐιδικώτερον τὰ εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης ἐμπίποντα ἄσματα, ἀπεικονίσεις, δίσκοι γραμμοφώνου, ἐντυπα κ.λ.π.»

Δὲν εἶνε ἀνεκτόν.

Ἀρχιερεὺς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου προσελθὼν εἰς ἐπίσκεψιν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἑθεάθη φέρων ἐντελὴ κοσμικὴν ἐνδυμασίαν καὶ ἐπ' αὐτῆς ἀπλῶς ἐπερριμμένον ἐν ράσον διὰ νὰ φαίνεται ὅτι εἶνε τάχα καὶ κληρικὸς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἄλλους ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀφικνουμένους κληρικούς, ὀττινες, ἂν ἐν τῇ ξένη ἀναγκάζωνται ὑπὸ τοῦ περιβάλλοντος νὰ ἐμφανίζωνται ἂνευ τῆς ἱερατικῆς ἡμφίσεως, ἀλλ' ὁμως, καὶ δι' ὀλιγοχρόνιον ἐνταῦθα παραδιατριβήν, συμμορφοῦνται πρὸς τὴν παρ' ἡμῶν ἐκπαλαὶ καθιερωμένην ἱεροπρέπειαν. Ἱεράρχης ὁμως τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἀποτολμῶν ἐν μέσῃ ἑλληνικῇ κοινωνίᾳ νὰ ἀντικαθιστῇ τὴν ἐπιβεβλημένην καὶ εἰς τὸ σχῆμα καὶ τὸ ὕπατον ἐκκλησιαστικὸν τὸν ἀξίωμα ἱεροπρέπειαν μὲ τόσον ἐμφανῆ ἀπρέπειαν, ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς ἀναγκάζει τοὺς θεωμένους αὐτὸν νὰ ταλανίζων τὴν ἀπαράδεκτον αὐτὴν

ἐκτροπήν, ἀποβαίνει, ἐξ ἄλλου, παράδειγμα κάκιστον διὰ τὸν λοιπὸν κλήρον, ἤδη δ', ὡς πληροφοροῦμεθα, καὶ ἑλλην ἱερεὺς ἐξ Ἀμερικῆς κυκλοφορεῖ κατ' αὐτὰς ὡς κοινότητος λαϊκός, ἀνευ οὐδενὸς διακριτικοῦ τῆς ἱερᾶς ἰδιότητός του. Ἡ ἀξιοκατάκριτος αὕτη διαγωγή δὲν δύναται νὰ γείνη ἀνεκτή.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως (16 Αὐγ., τεύχ. Β', ἀρθ. 131) ἐδημοσιεύθη ἡ ἀκόλουθος ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Οἰκονομικῶν περὶ καθορισμοῦ εἰσφορῶν ὑπὲρ TAKE καὶ Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐξ ἀδειῶν γάμων καὶ διαζυγίων :

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει : 1) τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Νόμου 19)1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κλπ.», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 24 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 976)1946 Α. Ν. «περὶ Ἀποστολικῆς Διακονίας» ὡς καὶ τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τοῦ ἀρθροῦ 11 τοῦ Ν. Δ. 415)47 «περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν ἀφορῶν τὴν Ἐκκλησίαν, Ἐκπαίδευσιν», 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. Στ 24.3.50 πρότασιν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, 4) ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1349)692)16.5.50 ὁμοίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀποφασίζομεν.

Καθορίζομεν τὴν ἐφ' ἐκάστης ἀδείας γάμων καὶ διαζυγίων εἰσφορὰν ὑπὲρ τοῦ TAKE καὶ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ὡς κατωτέρω :

Α') Ἐπὶ ἀδειῶν Γάμων :

α) ὑπὲρ TAKE εἰς δραχ. 6.000

β) ὑπὲρ Ἀποστολ. Διακονίας » 6.000

Β') Διαζυγίων :

α) ὑπὲρ TAKE » 11.000

β) ὑπὲρ Ἀποστολ. Διακονίας » 11.000

Τροποποιοῦντες οὕτω τὴν ὑπ' ἀριθ. 34353-93416)29.10.47 (Φ.Ε.Κ. 185 τεύχος Β') 2.12.47 ἡμετέραν ἀπόφασιν ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 33671)28.5.47 (Φ.Ε.Κ. 66 τεύχ. Β') 29.5.47) ὁμοίαν μόνον ὡς πρὸς τὰς ἀδείας γάμων καὶ διαζυγίων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰουλίου 1950

Οἱ Ὑπουργοί

Ἐπὶ τῶν Ἐθνησκευμάτων καὶ Ἐθν. Παιδείας
Γ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ-ΝΟΒΑΣ

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ εἰδικῆ ἐντολῇ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς Γ. ΠΑΠΠΑΣ

Ἀποστολικὴ Διακονία. Εὐσεβῆς χριστιανὸς προσέφερε τὸ ἀναγκαῖον ποσὸν πρὸς εἰκονογράφησιν μέρους τοῦ Νοτίου κλίτους τοῦ Ἱ. Προσκυνηματος τῆς Ἀγ. Βαρβάρας (Δαφνίου). Τὸ ἔργον ἀνετέθη εἰς τὸν καλλιτέχνην κ. Φ. Κόντογλου.

Ἐξεδόθη τὸ πέμπτον τεύχος τῶν Βίων τῶν Ἀγίων, περιέχον τὸς βίους τῶν Ἀγίων μηνὸς Μαΐου.

Ἐξακολουθοῦν ἐντατικῶς αἱ ἐπισκευαὶ τοῦ ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Πετράκῃ κτιρίου τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκτροφείου, ὥστε ὀλόκληρον τὸ οἰκοδόμημα νὰ διατεθῇ ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς Ὀκτωβρίου πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ σκοποῦ, δι' ὃν καὶ ἐκτίσθη.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ λήξαντος μηνὸς διατρίψας ἐν Ἰωαννίνοις, τῇ 17 τοῦ αὐτοῦ ἐτέλεσε τὸν Ἁγιασμόν ἐπὶ τοῖς ἐγκαίνιοις τῆς ἐνάρξεως τῶν ὑδροηλεκτρικῶν ἔργων τοῦ ποταμοῦ Λούρου, ἀναπέμφας δ' εἰδικὴν ἐπ' αὐτοῖς εὐχὴν ὠμίλησεν ἐπικαίρως ἐπευχθεὶς εὐμερίαν εἰς τὸν ἀμερικανικὸν λαόν, εἰς ὃν ὀφείλεται ἡ ἑλληνικὴ ἀνασυγκρότησις. Τῇ δ' 24 τοῦ αὐτοῦ ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἁγ. Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ ἐτέλεσεν ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναφ τῶν Ἰωαννίνων τὴν θείαν ἱερουργίαν ἐν μέσῳ πυκνοτάτου πανηγυρίζοντος ἐκκλησιασματος.

Ἡ Α. Μ. ἐπανελθὼν ἀεροπορικῶς ἐξ Ἰωαννίνων περὶ τὴν μεσημβρίαν τοῦ παρελθόντος Σαββάτου (26),

αὐθημερόν μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἐπεσκέφθη ἐν Κηφισίᾳ τὴν Α. Θ. Μ. τὸν Πάπαν καὶ Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρον, τῇ προχθὲς δὲ Τετάρτῃ (30) ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Ἑσπερινοῦ ἐν τῷ ἐπὶ τῇ Καταθέσει τῆς τιμίας Ζώνης τῆς Θεοτόκου πανηγυρίζοντι φερωνύμφ ἱερῷ ναφ τῶν Πατησίων.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἀπέλυσε πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐργάτας τοῦ θείου κηρύγματος Ἐγκόκλιον, δι' ἧς, καθιστὼν γνωστὸν δι' ὑπὸ τῆς Ἀποστολ. Διακονίας ἀπεφασίσθη ἡ ἔκδοσις βιβλίων περιεχόντων σύντομα διαγράμματα κηρυγμάτων πρὸς χρῆσιν τῶν περὶ τὸ κήρυγμα ἀσχολουμένων, προτρέπεται αὐτοὺς ὅπως ἀποστειλῶσι πρὸς τὴν Ἀποστολ. Διακονίαν (Διεύθυνσιν θ. κηρύγματος, Ἱ. Μονὴν Πετράκη, Ἀθήνας) ὅσα δύναται νὰ διαθέσωσι πρὸς δημοσιεῖσιν σύντομα σχεδιαγράμματα κηρυγμάτων τῶν με βᾶσιν ἰδίως τὰς εὐαγγελικὰς καὶ ἀποστολικὰς περικοπὰς τῶν Κυριακῶν καὶ τῶν ἐπισημῶν ἐκκλησιαστικῶν ἑορτῶν, ἢ καὶ ἄλλων περιστάσεων, μετὰ τῶν τυχόν ἀξιομημονεῦτων χωρίων καὶ παραδειγμάτων.

Ὁ Θεοφίλ. βοηθὸς Ἐπίσκοπος Εὐρύπου κ. Ἀλέξιος μεταβὰς τῇ 12 παρ. μηνὸς εἰς Κεφαλληνίαν παρέστη εἰς τὸν πάνδημον πανηγυρισμὸν τῆς μνήμης τοῦ ἁγ. Γερασίμου, πολιούχου τῆς νήσου, ἐπανελθὼν δ' ἐκεῖθεν τῇ 18 τοῦ αὐτοῦ ἐδέχθη τῇ 21, ἀπόντος τοῦ Μακαριώτατου, τὰς ἐπισκέψεις τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Κυθωνιῶν κ. Ἀγαθαγγέλου, Πηλουσίου κ. Παρθενίου καὶ Κάσου καὶ Καρπάθου κ. Ἀποστόλου, αὐθημερόν δὲ προέστη τῆς ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ὀρκωμοσίας τοῦ α' κλιμακίου τῆς Κυβερνήσεως Σοφ. Βενιζέλου. Τῇ 24 παραστάς κατὰ τὴν πρό τοῦ Βασιλέως ὀρκωμοσίαν τῶν Εὐελπίδων, μετέβη εἰς τὸ ἀεροδρόμιον πρὸς δεξιῶσιν τοῦ ἐξ Αἰγύπτου ἀφικομένου Μακαριώτατου Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρου. Τῇ ἐπαύριον παρέστη ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Πανεπιστημίου κατὰ τὴν ἐναρξίν τῶν ἐργασιῶν τοῦ 6ου Διεθνoῦς Συνεδρίου Ἀμπέλου καὶ Οἴνου, τῇ δ' 27 ἐξεπροσώπησε τὸν Μακαριώτατον εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς ὑπὸ τοῦ Ἐξοχ. Πρεσβευτοῦ τοῦ Καναδὰ συμβολικῆς δωρεᾶς κοντοῦ ἐκ μέρους τῶν προσκόπων τοῦ Καναδὰ εἰς τοὺς Ἕλληνας προσκόπους ἐν τῇ ἐν Διονύσῳ Πανελληνίῳ προσκοπικῇ κατασκηνώσει. Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ (28) πληροφορηθεὶς τὰ τῆς ἀσθενείας τοῦ Μακαριώτατου Ἀλεξανδρείας ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Μ. ἐν τῷ νοσοκομείῳ τοῦ Ἐρ. Σταυροῦ ἐκ προσώπου τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου, κατ' ἐντολήν τοῦ ὁποῦ ἐπανελάβε τὴν ἐπίσκεψιν καὶ τῇ προχθὲς Τετάρτῃ (30). Ἡ Α. Θεοφίλια προέστη καὶ τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ (28) τῆς ἐν τοῖς ἀνακτόροις πρό τοῦ Βασιλέως ὀρκωμοσίας καὶ τοῦ δευτέρου κλιμακίου τῆς Κυβερνήσεως Βενιζέλου.

Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι

Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος

Πληροφοροῦμεθα ἐκ Καρδίτσης δι' ἐντολῇ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Ἰεζεκιὴλ συνεκροτήθησαν κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούνιον καὶ Ἰούλιον 9 τμηματικὰ συνέδρια, εἰς τὰ ὁποῖα ἔλαβον μέρος ἅπαντες οἱ ἱερεῖς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Ἐντὸς ἱερῶν ναδῶν συνερχόμενα διηυθύνοντο παρὰ τοῦ Ἱεροκήρυκος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Εὐσταθίου Μπιλάλη τῆς συνεργασίας καὶ τῶν αἰδ. Ἥλια Καραγάλιου, θεολόγου ἱερέως τὸ ἐν Καρδίτῃ Μητροπολιτικοῦ ναοῦ, κ. Βασιλείου Παπαδάκη ἐξ Ἀμερικῆς παρεπιδημοῦντος Καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας καὶ Φιλοσοφίας καὶ τοῦ κ. Ἥλια Μίσσα Γραμματέως τῆς Ἱ. Μητροπόλεως. Εἰς τὰ συνέδρια ταῦτα ἐδόθη ἡ εὐκαιρία ὅπως ἔλθουν εἰς προσωπικὴν ἐπαφὴν καὶ ἀνανέωσιν παλαιῶν σχέσεων καὶ γνωριμιῶν οἱ ἱερεῖς, οἵτινες εἶχον διασπαρῆ τῆδε κακεῖσε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀνταρσίας ἀναπτύχθη ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ἱεροῦ κλήρου ἐν τῷ ναφ καὶ τῇ κοινωνίᾳ τοιοῦθ ἡ ἀνάγκη ἰδρύσεως Φροντιστηρίων διὰ τὴν ἐδρυτέραν

μόρφωσιν τοῦ Κλήρου, τὴν κατανόησιν καὶ ἀποτελεσματικώτεραν ἀντιμετώπισιν προβλημάτων, ἅτινα ἀνεφύησαν μετὰ τὸν τελευταῖον παγκόσμιον πόλεμον, καὶ δὴ μετὰ τὴν ἀνταρσίαν· συζητηθῆ ἡ ἀνάγκη τοῦ κατάρτισμοῦ τῶν κληρικῶν δι' ἰδιαιτέρας μελέτης καὶ προσπαθείας, ὥστε οὐδεὶς ναὸς νὰ εἶναι ἄνευ κηρύγματος τὰς Κυριακάς καὶ μεγάλας ἑορτάς· ἀποφασισθῆ ἡ ἐπέκτασις καὶ τακτικὴ λειτουργία τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων ὡς καὶ ἡ Ἰδρυσις μικρὰς Βιβλιοθήκης παρὰ τὴν ἐκκλησίαν μετὰ βιβλία θρησκευτικοῦ καὶ πρακτικοῦ περιεχομένου· ἀντιμετωπιθῆ σοβαρῶς τὸ ζήτημα τῶν ὀρεϊνῶν πληθυσμῶν, οἱ ὅποιοι, ὅτε ἐπαναπατρίστησαν, εὐρέθησαν πρό ἐρημώσεων καὶ ἐλλείψεων καὶ τῶν στοιχειωδῶστών διὰ τὴν καθημερινὴν τῶν ζώων, ὁ τρόπος τῆς ἐξυπηρέτησεως αὐτῶν θρησκευτικῶς τε καὶ ὕλικως, ἢ παρὰ ταῖς πολιτικὰς ἀρχαῖς προσωπικῆ τῶν ἱερέων διὰ τοῦ ἱεράρχου τῶν ἐπέμβασιν διὰ τὴν ἐξήγησιν εἰς αὐτάς τῆς πραγματικότητος τῶν καταστάσεων τῶν ἐπαναπατρισθέντων καὶ τὴν θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν τῶν συντονισθῶν αἱ ἐνέργειαι διὰ τὴν ἐπισκευὴν καὶ ἀνέγειρον τῶν ἐκκλησιῶν καὶ σχολείων· συζητηθῶν τὰ ἐνδεικνύμενα μέτρα διὰ τὴν οἰκονομικὴν βελτίωσιν τοῦ κλήρου καὶ ἀποφασισθῆ ἡ κατὰ τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριον οὐγκλησις τριήμερου κληρικοῦ συνεδρίου ἐν Καρδίτῃ δι' εὐρύτεραν συζήτησιν καὶ κατανόησιν ὧσιν τῶν προβλημάτων, ὅσα ἀφοροῦν τοὺς ἱερεῖς καὶ τὸ ποιμνίον τῶν.

Εἰς τὰ περισσότερα τῶν συνεδρίων μετὰ τὸ πέρασ αὐτῶν οἱ ἱερεῖς μετεῖχον κοινῆς τραπέζης.

Μητροπόλις Κερκύρας—Παξῶν

Ὡς πληροφοροῦσιν ἡμᾶς ἐκ Κερκύρας, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τριακονταετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Κερκύρας Σεβαστιανοῦ Νικολάου, τῇ 30 παρελθόντος Ἰουλίου ἐτελέσθη ὑπὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως πάνδημον ὑπὲρ αὐτοῦ μνημόσυον, καθ' ὃ ὠμίλησαν περὶ τοῦ μεταστάντος ἱεράρχου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κερκύρας κ. Μεθόδιος καὶ ὁ γυμνασιάρχης θεολόγος κ. Δ. Καλλονᾶς. Ὡς γνωστόν, ὁ ἀειμνήστος Σεβαστιανὸς εἶχε χρηματίσει ἐπὶ εικοσαετίαν περίπου ἱερατικὸς προϊστάμενος τῆς ἐν Βενετίας ἑλληνικῆς κοινότητος, σπουδάζων δ' ἅμα καὶ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Παταύρας καὶ καθ' ἅπασαν κατὰ τὴν ἀρχιερατικὴν του ἐν Κερκύρα διακονίαν ἐντατικῶς ἠσχολεῖτο εἰς μελέτας καὶ συγγραφὰς προκαλούσας πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ θεολογικοῦ κόσμου, διὰ τῶν τακτικῶν του δὲ κηρυγμάτων, τοῦ ὑπὲρ τοῦ κλήρου τῆς ἐπαρχίας ἐνδιαφέροντος καὶ τοῦ ὑπερέχου ἡθικοῦ χαρακτήρος του εἶχε κατακτήσει γενικὴν τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΠΟΛΕΩΣ

Ἐν τῷ τεύχει Ἰουνίου ἐν. ἔτους τῆς «Ὁρθοδοξίας» ΚΠόλεως, δημοσιεύεται ἡ μετὰ τῶν Ἐκκλησιῶν ΚΠόλεως, Ἀλεξανδρείας καὶ Κύπρου ἀλληλογραφία ἡ σχετικὴ πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εὐλογηθὲν τῷ 1924 αὐτοκέφαλον τῆς ἐν Πολωνίᾳ ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Οὕτω παρατίθενται κατὰ σειράν α) τὸ πρὸς ἅπασας τὰς ὀρθοδόξους αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας διαβιβαστικὸν τῆς Ἐκκλησίας ΚΠόλεως πρὸς τὴν Α.Θ.Μ. τὸν Πατριάρχην Μόσχας γράμμα, ἐν ᾧ δηλοῦται ὅτι «ὁ καθ' ἡμᾶς ἀγιώτατος Οἰκουμενικὸς θρόνος, λόγῳ τε τῶν ἱστορικῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν ἐν Πολωνίᾳ ἐκκλησιαστικὴν περιοχὴν δεσμῶν καὶ ἐν τῇ ἀπὸ τῶν ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς μακροαίωνος πράξεως τῆς Ἐκκλησίας ἀπορροῦση ἰδιαζούση ἐν τῷ συστήματι τῶν ὀρθοδόξων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν θέσει καὶ εὐθύνη αὐτοῦ τοῦ συντρέχειν καὶ συναντιλαμβάνεσθαι ταῖς ἐμπεριστάτοις ἐκκλησιαστικαῖς περιοχαῖς ἠλόγησε κατὰ Νοέμβριον μῆνα τοῦ ἔτους ἐκείνου τὸ αὐτοκέφαλον τῆς ἐν Πολωνίᾳ ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐμφανισάσης πάσας τὰς πρὸς τοῦτο προβλεπομένας κανονικὰς προϋποθέσεις». β) Τὸ ἀπαντητικὸν γράμμα τοῦ Μακαρ. Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ.

Χριστοφόρου, πληροφοροῦντος καὶ ἀναπτύσσοντος ὅτι «καὶ κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην, ἔδικον ἐπέμβασιν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο τῆς αὐτοκεφαλοποιήσεως τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Πολωνίας ἐνήργησεν ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης κ. Ἀλέξιος».—γ) Ἡ ἀπάντησις τοῦ Μακαρ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας πρὸς τὸν Μακαρ. Πατριάρχην Μόσχας, ἀνακοινοῦντος ὅτι «ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ Αὐτοῦ Παναγιώτης δικαίως μὲν θεωρεῖ τὴν ὑπὸ τῆς ὑμετέρας ἀδελφικῆς ἀγάπης ἐπέμβασιν εἰς τὴν αὐτοκεφαλοποίησιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Πολωνίας ὑπάρχουσιν ἤδη καὶ κανονικῶς ἐνεργηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀντικανονικὴν καὶ ὅλως ἀντιφερομένην πρὸς τὴν ἀνεκαθεν Πράξιν καὶ σχετικὴν παράδοσιν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τὴν δὲ μετὰ τοῦτο αὐθαίρετον αἴτησιν τῆς ἐν Πολωνίᾳ ἱερᾶς Συνόδου παρὰ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, ἵνα ἐκ ταύτης λάβῃ τὸ αὐτοκέφαλον καὶ τὴν ταυτόχρονον εἰς τὴν προεδρείαν τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ἀντικατάστασιν τοῦ Μακαριωτάτου Πολωνίας κ. Διονυσίου ὡς πᾶν ἄλλο ἢ ἐπιτρεπομένην».—δ) Ἡ ἀπάντησις τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου πρὸς τὸν Μακαρ. Πατριάρχην Μόσχας, ἐν ᾗ ὁ Κύπρου ἀγγέλλει τῷ Ρώσῳ «ὅτι ἡ καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, γινώσκει τὴν ἐν Πολωνίᾳ ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἤδη ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1924 αὐτοκέφαλον, κανονικῆ ἀποφάσει τῆς Πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας ΚΠόλεως, ὡς ἐπίσης καὶ κανονικὸν καὶ νόμιμον αὐτῆς ἔκτοτε Πρόεδρον, τὸν Μακαριώτατον Μητροπολίτην Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κύριον Διονύσιον», παρακαλεῖ δὲ τὸν Πατριάρχην «ὅπως, ἐν τῇ ἐγνώσμένῃ Αὐτοῦ καὶ τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἀφοσίωσει πρὸς τὰς σεπτὰ παραδόσεις τῆς Ἁγίας ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῇ πολλῇ ὕμῶν πρὸς τὴν μῆτερα Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ἀγάπῃ καὶ τιμῇ, εὐαρεστηθῆ ἀναγνώρισαι καὶ αὐτὴ τὴν κανονικὴν ταύτην τάξιν καὶ εἰς κατοχύρωσιν ταύτης συντελέσαι...».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Τῇ προπαραελθούσῃ Πέμπτῃ (24) ἀφίκετο ἀεροπορικῶς ἐξ Ἀλεξανδρείας εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς πρὸς λουτροθεραπείαν ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρος, ὃν ὑπεδέχθησαν ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ Ἑλληνικοῦ ὁ Θεοφίλ. Ἐπίσκοπος Ἀλέξιος ἐκ μέρους τοῦ εἰς Ἰωάννινα ἀπουσιάζοντος Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καὶ ὁ ἐνταῦθα Ἐξάρχος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας Σεβ. Μητροπολίτης πρ. Νευροκοπίου κ. Γεώργιος. Ἡ Α.Θ.Μ., καταλύσασα ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἐν τῷ ξενοδοχείῳ Σείσιλ Κηφισσίας, κατὰ ἱατρικὴν συμβουλὴν ἀπὸ τῆς παρελθούσης Δευτέρας ἠναγκάσθη νὰ ὑποβληθῆ εἰς συστηματικώτεραν νοσηλείαν ἐν τῷ θεραπευτηρίῳ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Συνδρομαὶ καὶ ἐμβάσματα διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς: Πρὸς τὸν Διαχειριστὴν τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», Ἀθήνας (Κ), ὁδὸς Φιλοθέης 19. Τηλέφ. 27.689.

Ἐπιστολαί, ἄρθρα, βιβλία, περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδες: Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Ἐκκλησίας», ὁδὸς Μοσχονησιῶν 12Α, Ἀθήνας (8). Τηλέφ. 82.219.

Αἶδο, Εὐάγ. Πολυχρονόπουλον, Μεγ. Κάψη Ασιας, Ἀναστ. Ἀνδρομιδᾶν, Ἰέρακα Μολάων, Παναγ. Χριστόπουλον, Ριγάνιον Ναυπακτίας· διευθύνσεις σας ἐτακτοποιήθησαν. **Αἶδο. Ἀθαν. Καραμητόπουλον,** Ὁμαλὴ Βοΐου· ἐνεγράφητε.— **Αἶδο. Σ. Καρδακέρην,** Πεντάτη Κερκύρας· ζητηθέντα ἀπεστάλησαν.

Πᾶσα μεταβολὴ διευθύνσεως δεῖν νὰ μᾶς ἀνακοινοῦται ἀμέσως, **σημειομένης ἀπαρατήτως τῆς θέσεως, ἐξ ἧς ἡ μετάθεσις.** Ἄλλως, ἀποβαίνει ἀδύνατος ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου εἰς τὴν νέαν διεύθυνσιν.

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται, δεῖν δὲ νὰ ἴναι εὐανάγνωστα καὶ γεγραμμένα ἐπὶ τῆς μᾶς μόνον ὀρθογραφίας.

= Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α =

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

*Ι. Μητρόπολις Λαρίσης.

Καλούμεν τούς έχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα καὶ ἐπιθυμοῦντας νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ ἐν Ἀρμενίῳ ἱεροῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν ἡμῖν αἴτησιν μετὰ τῶν νεομισμένων πιστοποιητικῶν.

Ἐν Λαρίσῃ τῇ 16 Αὐγούστου 1950.

† Ὁ Λαρίσης Δ ω ρ ό θ ε ο ς.

*Ι. Μητρόπολις Διδυμοτείχου-Ὁρεσιᾶδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς κειμένας διατάξεις τοῦ «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» Α. Ν. 2200) 940 ὡς ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν ὑπὸ τῶν Α. Ν. 536,540 καὶ 807 τοῦ 1945, καλούμεν τούς έχοντας τὰ νόμιμα προσόντα καὶ ἐπιθυμοῦντας νὰ καταλάβωσιν ἐφημεριακὴν θέσιν εἰς τὰς χρεουούσας ἐνορίας: α) τοῦ ἐν ταῦθα Ἱ. Ναοῦ τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ καὶ β) τοῦ ἐν τῇ πόλει Σουφλίου τοιοῦτου τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ὅπως σπεύσωσι νὰ ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης τὰ σχετικὰ δικαιολογητικά τῶν, διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Διδυμοτείχῳ τῇ 8ῃ Αὐγούστου 1950.

† Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεσιᾶδος Ἰ ω α κ ε ἰ μ

*Ι. Μητρόπολις Μονεμβ. καὶ Σπάρτης.

Συνωδὰ τῷ ἄρθρ. 26 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200)1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλούμεν τούς βουλομένους ὅπως μέχρι τῆς 14 Σεπτεμβρίου ἐ.ξ. ὑποβάλωσιν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν πρὸς συμμετοχὴν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χρεουούσης θέσεως τακτικοῦ ἐφημερίου ἐν τῇ ἐνορίᾳ Πακίων τ. δ. Ἀσωποῦ.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 9 Αὐγούστου 1950.

† Ὁ Μονεμβ. καὶ Σπάρτης Δ ι ο ν ό σ ι ο ς

Συνωδὰ τῷ ἄρθρ. 26 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200) 940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλούμεν τούς βουλομένους ὅπως μέχρι τῆς 14 Σεπτεμβρίου ἐ.ξ. ὑποβάλωσιν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν πρὸς συμμετοχὴν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χρεουούσης θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου ἐν τῇ ἐνορίᾳ Γεωργιτίου «Υπαπαντῆς» τ. δ. Πελλάνης.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 9 Αὐγούστου 1950.

† Ὁ Μονεμβ. καὶ Σπάρτης Δ ι ο ν ό σ ι ο ς

Συνωδὰ τῷ ἄρθρ. 26 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200)1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλούμεν τούς βουλομένους ὅπως μέχρι τῆς 14 Σεπτεμβρίου ἐ.ξ. ὑποβάλωσιν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν πρὸς συμμετοχὴν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χρεουούσης θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου ἐν τῇ ἐνορίᾳ Χρυσάφης τ. δ. Θεραπιδῶν.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 14 Αὐγούστου.

† Ὁ Μονεμβ. καὶ Σπάρτης Δ ι ο ν ό σ ι ο ς

*Ι. Μητρόπολις Ἐλασσῶνος.

Χρεουούσων τῶν ἐνοριῶν 1) Κοκκινόπολι, 2) Πυθίου, 3) Κρυοβρύσης, 4) Γερανείων, 5) Φαρμάκης, 6) Κλεισοῦρας, 7) Λουτροῦ, 8) Κεφαλοβρύσου, 9) Βαλανίδος, 10) Βούρμπας, 11) Μικροῦ Ἐλευθεροχωρίου καὶ 12) Ἀμουρίου, καλούμεν τούς βουλομένους καὶ έχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν μιᾶς τῶν ὡς ἄνω ἐφημεριακῶν θέσεων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ πιστοποιητικά, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων.

Ἐν Ἐλασσῶνι τῇ 11ῃ Ἰουνίου 1950.

† Ὁ Ἐλασσῶνος Κ α λ λ ἰ ν ἰ κ ο ς

*Ι. Μητρόπολις Ἡλείας.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2.200/1940 ἀναγκαστικοῦ Νόμου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ ἁγίου Γεωργίου Μοιράκας, καλούμεν τούς βουλομένους καὶ έχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἄνω θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικά τῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων. Ἐν Πύργῳ τῇ 17ῃ Αὐγούστου 1950.

† Ὁ Ἡλείας Γ ε ρ μ α ν ό ς

*Ι. Μητρόπολις Αἰτωλοακαρνανίας.

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Ρίγανῃ ἱεροῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ ἁγίου Δημήτριος, προσκαλούμεν τούς βουλομένους καὶ έχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Α. Ν. 2200)1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς καὶ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 586)41 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α. Ν. 2200)40» ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 11 Αὐγούστου 1950.

† Ὁ Αἰτωλ(ν)ίας Ἰ ε ρ ό θ ε ο ς

*Ι. Μητρόπολις Μεσσηνίας.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200)40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν: 1) Παμ. Ταξιαρχῶν Νεοχωρίου Εὔας, 2) Κοιμ. Θεοτόκου Ναζηρίου Εὔας, 3) Ἁγ. Γεωργίου Τριόδου Εὔας, 4) Ἁγ. Δημητρίου Μαυροματίου Μεσσήνης, 5) Ἁγ. Ἀποστόλων Λυκοτράφου Μεσσήνης, 6) Ἁγ. Τριάδος Μαδαίνης Μεσσήνης, 7) Κοιμ. Θεοτόκου Καλαμίου Καλαμών, 8) Ἁγ. Γεωργίου Δρατῆς Ἰθώμης, 9) Ἁγ. Δημητρίου Νεοχωρίου Ἰθώμης, 10) Γεν. Θεοτόκου Χαλβάτσου Ἀριστομένους, 11) Ἁγ. Δημητρίου Καλλιρρόης Ἀνδανείας, 12) Ἁγ. Νικολάου Ἁνω Μελπειᾶς Ἀνδανείας, 13) Ἁγ. Ἀθανασίου Κουκουνάρας Πυλίων, 14) Ἁγ. Γεωργίου Πηδάσου Μεθώνης, 15) Ἁγ. Γεωργίου Λαχανάδας Μεθώνης, 16) Ἁγ. Κωνσταντίνου Κοντογανίου Βουφράδος, 17) Ἁγ. Δημητρίου Σωληναρίου Βουφράδος, 18) Ζωοδόχου Πηγῆς Καρποφόρας Βουφράδος, 19) Ἁγ. Βασιλείου Κόμπων—Πετριᾶδων Κολλωνίδων, 20) Ἁγ. Βασιλείου Κακορέματος Κολλωνίδων, 21) Ἁγ. Πάντων Κοκκίνου Αἰλείας, καλούμεν τούς βουλομένους καὶ έχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῶν ἄνω θέσεων τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικά τῶν προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Καλάμαις τῇ 18ῃ Αὐγούστου 1950.

† Ὁ Μεσσηνίας Χ ρ υ σ ό σ τ ο μ ο ς

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,”

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝ

† Ὁ Γόρτυνος - Μεγαλοπόλεως ΓΕΡΜΑΝΟΣ

† Ὁ Ἐδέσσης - Πέλλης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, Ἀκαδημαϊκός

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ : Π. Σ. ΜΑΝΩΛΕΪΣΗΣ

Τόπος «Φοίνικος» Λεονάτου 4. Ἐν Ἀθήναις